

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati peti vrst a Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Finski junaki še vedno v Viborgu

Sovjetske čete še niso dospele v središče razdejanega mesta, čeprav je Viborg že skoraj popolnoma obkrojen — Pomladni viharji lajšajo Fincem obrambo

Helsinki, 5. marca. s. (Havas). Sovjetska vojska še vedno zmanjša poskušajo zavzeti Viborg. Mesto je že skoraj popolnoma obkrojeno, pa še vedno v posesti Fincev, ki so doslej odbili vse napade.

Med Viborgom in reko Vuoksi kakor tudi na vzhodnem delu Karelijske zemeljske ožine je položaj neizmenjen in se sovjetom nikjer ni posrečilo prodreti skozi Mannerheimovo linijo.

Helsinki, 5. marca. s. (Reuter). Boji okrog Viborga se še vedno nadaljujejo z vse srditostjo. Basile je še posrečilo sovjetskim četam prodreti samo do zunanjih predmestij in ostalo samo v južnem delu mesta. Tu se še nadaljujejo borbe. V ulice v središču mesta so sovjetske sile sploh še niso dospele in finska zadržava se še vedno vije na viborskem gradu.

Sovjetska vojska napada mesto z juga, severa in vzhoda. Včeraj so poskušale sovjetske čete prodreti še tudi z zapada proti mestu, vendar pravijo Fini, da je bil glavni smisel, ki je bil preko ledne površine Viborskega zaliva, odbiti. Medtem pa se finska vojska v popolnem redu umika na nove utrjene položaje na severozapadu mesta. Sovjetska vojska pravijo, da je po vsej Finski pričelo snežiti. Običajni po-

mladni snežni viharji, ki so letos izredno dolgo časa izostali, so se torej menda končno pričeli. Fincem bo vreme vsekakor zelo olajšalo obrambo.

London, 5. marca. AA. (Havas). Laburistični poslanec Backer, ki je nedavno z več člani laburistične stranke obiskal Finsko, je izjavil na zborovanju v Oxfordu, da bodo finske čete navzlic temu, da sovjeti zasedajo Viborg, zmagale, če dobijo municijo in če jim bodo skandinavske države še naprej pošile pristojevalce.

Stockholm, 5. marca. s. (Ass. Press). Švedski listi poročajo, da so zmago na severnem bojišču pri Nautsiju, o kateri govori tudi finsko vojno poročilo, izvajali izključno švedski pristojevalci. V boju je padlo 200 sovjetskih vojakov, na švedski strani pa je bilo samo 6 smrtnih žrtev.

Angleški in kanadski pristojevalci

London, 5. marca. s. (Reuter) Poveljnik angleških pristojevalcev za Finsko C. Roosevelt je podal ostavko na svoj položaj rezervnega majorja angleške vojske in je bil nato povzavljen v polkovnika. Sinovi je imel polkovnik Roosevelt govor na radiu, v katerem je označil vojno na Finskem

kot križarsko vojno. Dejal je, da odhaja s pristojevalci v boj za bodočnost svojih otrok proti Stalinovemu peklu.

Ottawa, 5. marca. i. Včeraj je 950 pristojevalcev namenjenih za Finsko. zapustilo Kanado.

Helsinki, 5. marca. s. (Reuter) Pomožna angleška zasliška brigada je dospela na Finsko, da pomaga pri gašenju požarov, ki jih povzročajo letalski napadi.

Isto tako je dospela na Finsko pristojevalska francoska ambulanca z osebami 40 mož.

Finski bojovníci v Ameriki

New York, 5. marca. s. (Reuter) Poveljnik finskih bojovníkov v Ameriki, kapitan Stenberg, je izjavil včeraj, da namestava organizirati v Zedinjenih državah pomožno ekspedicijsko vojsko za Finsko, ki bi štela 3000 bojovníkov in mehanikov.

Zalostna usoda finskih otrok

Stockholm, 5. marca. s. (Ass. Press) Iz tako znanega Hooverjevega fonda skušajo v vsej naglici organizirati pomoč za

finske otroke, ki so morali biti evakuirani. Inozemski poročevalci javljajo, da trpe evakuirani otroci še bolj kakor vojaki na fronti. Vsač deseti otrok je med evakuacijo umrl, nad polovico pa je bolnih. Zlasti so se pojavile nalezljive bolezni. Največ žrtev terja pljučnica. Iz Hooverjevega fonda bo poslanih za otroke 6 ambulanc in vsi potrebni zdravniški pripomočki.

Medtem se je 25.000 danskih rodbin pristojevalno javilo, da sprejmejo evakuirane finske otroke. 35.000 otrok bo v kratkem odposlanih na Dansko.

Nacionalni dan za Finsko

Pariz, 5. marca. s. (Havas) V finskem poslanstvu je bil sestanek najuglednejših francoskih osebnosti, na katerem je bil pod predsedstvom finskega poslanika Holmerja ustanovljen pomožni odbor za Finsko. V odbor so vstopili med drugimi pariški kardinal Verdier, maršal Franchet d'Esperey in predsednik znanjupolitičnega odbora Mistler. Odbor bo predvsem organiziral s pristanikom parlamenta nacionalni dan za Finsko v Franciji.

Nemška ofenziva na zapadu se lahko vedno pričakuje

PRAVIJO VISOKI VOJAŠKI KROGI V PARIZU

V zvezi z velikim premikanjem nemških čet ob švicarski meji je švicarsko vrhovno poveljstvo poklicalo pod zastavo vojaške obveznike tri dni prej, kakor je bilo določeno — Napadi nemških časopisov na švice

Pariz, 5. marca. AA. (Reuter) V zvezi z vestjo o nemški ofenzivi, ki naj bi se začela 15. t. m. izjavljajo visoki vojaški krogi v Parizu, da se nemška ofenziva na zapadu lahko vedno pričakuje, da pa ni nobenih posebnih z. akov, da se bo ta ofenziva tudi stvarno začela. Pri Aachenu so opazili pokrete čet. Poročajo, da so gotovo nemški oddelki prispeli tudi na švicarsko mejo pri Baslu in Constanci. Ta odesk se smatra za področje, v katerem se vršijo vaje ter se mu zato ne posveča večja pozornost.

Curih, 5. marca. s. (Reuter) Švicarske oblasti so pozvale za jutri pod orožje zopet 60.000 rezervistov, ki so bili pred nekaj meseci odpušteni z orožnih vaj. Prvotno bi se bili morali iz rezervisti zopet javiti v službo šele prihodnjo soboto, sedaj pa so bili vpoklicani že tri dni prej. Mislilo, da je v poklic v zvezi s kopnenim snega. Vojstvo mora sedaj zasedeti zopet nekatere položaje, ki jih preko zime ni bilo treba stražiti.

Curih, 5. marca. s. (Havas) »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Berlina, da je imel švicarski poslanec razgovore z odločilnimi nemškimi osebnostmi glede napadov nemških listov na švicarsko časopisje.

Socialistični list »Volksrecht« v Curihu se bavi z nemškimi časopisnimi napadi na švice in pravi, da gre do napadi proti švicarskemu naziranju o nevtralnosti. Ker je v Nemčiji vse časopisje pod kontrolo ministrstva za propagando, je list prepričan, da so dali pobudo za napade na švice odločilni nemški krogi. List pridiominja, da so ti napadi tem pomembnejši, ker

je nemški javnosti na razpolago samo nemško časopisje in se ne more iz švicarskih listov prepričati o švicarskem stališču. Obenem pa opozarja list, da so slični časopisni napadi tvorili uvod v nemško okupacijo Poljske in Čehoslovaške, ter se sprašuje, kakšne namene ima Nemčija nasproti Švici.

Konec „Nacionalne fronte“ v Švici

Curih, 4. marca. z. Takolimenovana »Nacionalna fronta«, prikrita narodno socialistična organizacija v Švici je včeraj po aretaciji voditelja dr. Toblerja, sklenila svoj pristojevalni razpust.

Belgija se zanaša na svojo vojaško moč

Bruselj, 5. marca. AA. Belgijska telegrafska agencija poroča: Zunanji minister Spaak je imel govor, v katerem je energično naglasil: Belgija ima pravico, da ostane izven spopada. Nihče nas ni konvultiral v zvezi z mednarodnimi spori. Mi si ne moremo ničesar očitati. Naši napori, da ostanemo izven spopada, ne predstavljajo strahopetstva. Branili se bomo s pomočjo svoje vojske in oborožene sile, ako bi bil naš obstoj ožročen in ako bi bili prisiljeni udeležiti se spopada. Borili se bomo v tem primeru za svojo rešitev. Zunanji minister je tudi povedal, da se je Nemčija opravičila zaradi letalskega incidenta nad Belgijo. Vlada je sprejela nemško opravičilo na znanje.

Nobenih pomembnejših sprememb v prvih šestih mesecih

na zapadnem bojišču — Blokadni obroč okoli Nemčije — Uspehi nemške vojne mornarice

Pariz, 5. marca. AA. (Havas) Minilo je šest mesecev, odkar so prve francoske patrole prodrele na nemško ozemlje in odkar je bil izstreljen prvi torped na ladjo »Athens«, ko so bile prve žrtve te vojne, žrtve, od katerih so mnoge pripadale nevtralnimi državam.

V teku prvih šestih mesecev ni bilo nobenih pomembnejših sprememb v vojskovanju. Na bojišču med Reno in Mozelo je položaj še vedno v znaku strateškega čakanja, borbe pa se vršijo samo med patrolami in posameznimi oddelki med naprejšimi streljanimi deli Siegfriedove in Maginotove črte. Pomembnejši borb sploh ni bilo in to niti 1. septembra minulega leta, ko so francoske čete prodrale na nemško ozemlje v smeri proti Siegfriedovi črti.

Ko je nemško vrhovno poveljstvo v oktobru potem, ko je bila končana vojna na Poljskem, vrglo pred Siegfriedovo črto več divizij, je mislilo, da bodo francoske čete sprejele to borbo pred naprejšimi streljanimi deli Siegfriedove črte. Ta ofenziva se ni posrečila, ker francosko vrhovno poveljstvo ni imelo razlogov, da bi gajalo pristak proti še večjemu povečanju nemških

divizij. Nasprotno, francoske čete so zmanjšale svoj prvotni pritisk ter so se umaknile v utrdbe, ki so pod neposredno zaščito Maginotove črte. V teku zime so Nemci vsiljevali Francozom številne manjše boje, ki pa Nemcem niso prinesli nobene koristi.

Na morju so Nemci izvršili številna torpediranja ter so uničili mnogo trgovinskih ladij s pomočjo magnetičnih min. Veliko število uničenih ladij je pripadalo nevtralnimi državam. Zavezniki pa so vedno bolj stiskali blokadni obroč okoli Nemčije ter so uničili veliko število nemških podmornic. Dasi je težko ugotoviti točno število potopljenih nemških podmornic, je vendar pomembno, če se omeni, da je radijska postaja v Frankfurtu sporočila meseca januarja, da znaša število potopljenih podmornic 35. Zaradi tega se zdi zelo čudno, da je nemško poveljstvo v zadnjem komuniqueju objavilo, da je bilo potopljenih samo 11 nemških podmornic. Niti podmorniška niti ostala nemška vojna mornarica ni mogla resno ogroziti pomorskega prometa. Nemci razen par neznanih pomorskih napadov ne morejo zabeležiti na morju nobenih uspehov.

Obstojala je bojazen, da bo imela Nem-

čija glede na ogromno predvojno oborožitev nadvlado v zraku. Toda nemško letalstvo navzlic vsem poizkusom ni moglo resno ogroziti plovbo na Severnem morju. Na zapadnem bojišču je bilo francosko in angleško letalstvo skoraj vedno zmogljivo v borbah z nemškimi zračnimi enicami.

Sumner Welles na oddihu

Iz Lausanne odpotuje jutri zvečer v Pariz — V Ameriki prevladuje mnenje, da vojnih ciljev zaveznikov in Nemčije ni mogoče spraviti v sklad

Curih, 5. marca. s. (Ass. Press). Državni podtajnik za zunanje zadeve Sumner Welles ostane v Lausani dva dni na oddihu. Jutri zvečer odpotuje v Pariz, kamor dosepe v četrte jutraj. V London bo odpotoval najbrže v soboto.

Kakor naknadno poročajo, se je Welles ob priliki svojega obiska v Berlinu sestel tudi z dr. Schachtom.

Nemški radio je davi objavil, da ni bila z nemške strani niti domačini niti tujim listom podana nobena izjava o vsebini razgovorov, ki jih je imel Welles z nemškimi državniki. Vse vesti o vsebini teh razgovorov so samo ugibanja.

London, 5. marca. AA. Diplomatski urednik Reuterja javlja, da pričakujejo Sumnerja Wellesa v Londonu konec tedna. Glede sestankov in razgovorov, ki jih bo imel Sumner Welles s predstavniki angleške vlade ni še ničesar določeno. Welles bo opravil vsekakor večje število privatnih obiskov.

Pariz, 5. marca. AA. (Havas). Pariški listi se zmerom komentirajo mislijo Sumnerja Wellesa, a se mnogo bolj zanimajo za zadevo z nemškim premogom, ki se izvažja v Italijo. »Populaire« komentira potovanje ameriškega opazovalca in pravi, da je treba za zdaj s pridržki sprejeti vesti o tem, kaj so vodilne osebnosti razja omenile Sumnerju Wellesu. List pravi, da bo Welles prišel v Pariz in Londonu v stik z ljudmi, s katerimi bo lahko odkrito govoril, ker ne gre za to, ali so v versajski pogodbi pogodb izvršili z orožjem v roki.

Washington, 5. marca. s. (Havas). V ameriških političnih krogih naglašajo, da bo mogoče pomen informacij, ki jih bo dobil državni podtajnik za zunanje zadeve Sumner Welles na svojem potovanju v Evropi, točno presoditi šele po njegovih izjavah v Ameriko. Nadaljšji razvoj položaja zavisi potem od tega, kako bo predsednik Roosevelt porabil informacije, ki jih bo Welles prinesel s seboj.

Ameriški krogi so tudi mnenja, da je prezagledati delati večje sklepe na podlagi rezultatov Wellesovih razgovorov z nemškimi osebnostmi v Berlinu. Vsekakor pa je dobil Welles v Berlinu priliko, da se informira o mišljenju nacionalno socialističnih voditeljev o položaju, kakor tudi o oficijelnih vojnih ciljih Nemčije.

Pričakovati je, da bo ista močnost Wel-

Italijansko angleški spor

London, 5. marca. i. »Times« poročajo iz Rima, da je angleški odpravnik poslov obiskal italijanskega zunanega ministra Ciana in se z njim razgovarjal glede italijanskega protesta.

Dasi je angleška kontrola v dogovoru med angleškim odpravnikom poslov v Rimu in vrhovnim poveljnikom angleškega sredozemskega brodirja na Malti računala z italijanskimi pridržki, so bili italijanski parniki kljub temu pod strogo kontrolo. Tako sta bila nikeli in baker, kista prispela iz Zedinjenih držav in iz portugalske vzhodne Afrike ter namenjena na Madžarsko, čisto popolnoma ali pa vsaj deloma zaplenjena. Tak dogodek so bili vsekakor vzrok nesoglasja.

donu glede francoskega in angleškega stališča. Tako bo mogel Welles dati predsedniku Rooseveltu najpopolnejše poročilo v vseh detaljih. Če sedaj je mogoče reči, da vojnih ciljev zaveznikov in Nemčije nikakor ni mogoče spraviti v sklad. Zato je zelo dvomljivo, če bo mogel predsednik Roosevelt na podlagi Wellesovega poročila najti kakršnokoli oporo, na podlagi katere bi mogle Zedinjene države podvzeti resen poizkus sprave med zavezniki in Nemčijo.

Pred spremembami v angleški vladi

London, 5. marca. s. Dopisnik United Press poroča, da je pričakovati v angleški vladi v kratkem važnih sprememb. Nekatero pomembne resore bodo zasedle nove osebnosti.

Vohunski proces na Nizozemskem

Amsterdam, 5. marca. i. Včeraj se je pričel proces proti vohunoma Baker in Gräber, ki so ju v Rotterdamu aretirali, ker sta vohunila v prid neke sosednje države. Gräber je bil dopisnik nekega nemškega lista. Hkrati je bil prijatelj nemški dopisnik May, ki so ga na izgnani 14. marca pa bo razprava proti dvema visokima uradnikoma ministrstva za socialno politiko in neki ženi, ki so tudi izdajali državne tajnosti.

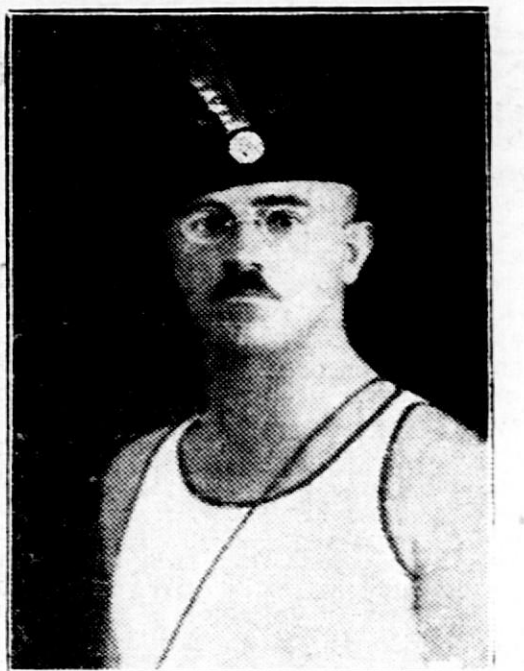
General Sikorski o bodoči poljski ustavi

Pariz, 5. marca. i. Predsednik poljske vlade general Sikorski je v svojem nagovoru v Angersu poudaril, da bo bodoča poljska ustava temeljila na demokratičnih načelih in na temelju socialne pravičnosti. Nato je govoril o zadržanju sovjetske Rusije, ki je izdala Poljsko, zaradi česar je Poljska stvarno tudi v vojni s sovjeti.

Tramvajski vozovi za svate

Berlin, 5. marca. AA. (DNB). V večjih mestih zapadne Nemčije dajejo uprave cestnih železnic v zadnjem času za nizko ceno na razpolago tramvajске vozove za svatbe. Ti vozovi cestnih železnic vozijo slavnostno okrašene svate najprej do občine, odto pa v cerkev ali do doma mladoporočencev. Ti vozovi so postali že zelo popularni.

Novi starosta Ljubljanskega Sokola

br. Janko Jazbec, zaslužni dolgoletni sokolski delavec

Iz notranje politike

DOKLER JE CAS

Pod tem naslovom pričbuje »Narodni list« daljši članek dr. Prilislava Grisogona, ki razpravlja s stališča jugoslovenske državnosti o nevarnostih, ki bi mogle postati usodne, ako bi se borba med Beogradom in Zagrebom za srbski oziroma hrvatski značaj gotovih ozemelj v Bosni in v Vojvodini potencirala s tempom in načinom, kakor se to dogaja v zadnjem času.

Razmejevanje Hrvatov in Srbov — piše dr. Grisogono — kadarkoli je to bilo, pa čeprav samo v teoriji, začeni od druge polovice minulega stoletja, je dalo vedno in brez izjeme iste žalostne rezultate, če je bilo postavljeno na temelj posebnega hrvatskega in srbskega nacionalizma. Kadar je Bosna prenehala biti skupna domena in ponos Srbov in Hrvatov, se je začela »vojna« med Hrvat in Srbi zaradi »Turške Hrvatske«, v kateri so Srbi hoteli videti »Mrkonjićevo Krajino«, zaradi hrvatskega Medjimurja in Subotice, kjer so tako Srbi kakor Hrvati pustili, da se madžarizirata, da nista imela niti enega narodnega poslanca hrvatskega ali srbskega imena v Budimpešti in da glede na nacionalno zavest ostanjejo na prvi evolucijski stopnji bunjstva.

Zato je dolžnost vseh rodoljubov, tako onih, ki so na vladi, kakor onih, ki jim je dano, da samo gledajo, kaj delajo drugi — da store kar največ mogoče za zasto tega nevarnega razvoja, ako nečajo, da se datum 28. VIII., ki ga je inozemstvo razumelo kot neko končno idilo med Hrvat in Srbi ter kot konsolidacijo Jugoslavije in katerega so mnogi v državi pozdravili kot začetek konca dolgotrajnega in nesrečnega spora, ne spremeni v nekaj popolnoma drugega.

BRAT JE MIO KOJE VJERE BIO

Pred odhodom novega episkopa mitropolit Crnogorsko-primoske J. Lipovca na Cetinje so prebivalci Boke Kotorske v Beogradu priredili novo posvečenemu škofu poslovlino večerjo v hotelu »Srpski kralj«. Večerje se je udeležilo okoli sto Bokeljanov brez razlike vere.

Na zdravice je odgovoril novi episkop z besedami, polnimi ljubezni za svoj stari kraj — Boko in za tradicionalno toleranco, ki vlada v teh krajih med katoliki in pravoslavci. »Ne delam razlike«, je rekel škof »med katoliki in pravoslavci, imam vse enako rad. Stari so prihajali tako v pravoslavne kakor v katoliške cerkve, se udeleževali skupnih procesij ter pokopavali svoje mrtve na skupnem pokopališču. To je zgodovinska resnica. Vodil me bo vedno svetli vzgled vladike Petranovića in velikega škofa Učelnija«.

Te besede se slišijo precej drugače, od onih, ki smo jih naveli v petek iz zagrebške »Hrvatske straže« o priliki ustanovitve »HAB«-a.

TUDI »NEZAVISNOST« USTAVLJENA

Razen desničarsko ekstremnega frankovskega lista »Hrvatski Narod« je banska oblast v Zagrebu na osnovi tiskovnega zakona odredila tudi ustavev drugega ekstremno desničarskega glasila »Nezavisnost«, katere glavni urednik je bil pred dnevi aretirani dr. Stjepan Buč.

JUU IN UČITELJSTVO V BANOVINI HRVATSKI

Glasiilo Jugoslovenskega učiteljskega združenja »Narodna prosvjeta« piše o priliki likvidacije sekcijskega društva na ozemlju bivše savske in primorske banovine:

Na seji izvršnega odbora JUU dne 27. februarja t. l. se je na zahtevo nekaterih sreskih učiteljskih društev in poedincev na ozemlju Banovine Hrvatske razpravljalo, na kakšen način bi se tem tovarišem in posameznikom omogočil nadaljnji obstoj v JUU. Sklenjeno je bilo, da ostanjeje začasno, dokler se ne uredi pravični odnos, na podlagi pridobljenih pravic člani JUU tako sreska društva kakor poedinci, ako izpolnjujejo svoje dolžnosti, t. j. da plačujejo članarino neposredno glavni upravi JUU v Beogradu.

Položaj na Balkanu

Bivši angleški minister o razpoloženju balkanskih narodov

London, 5. marca s. (Reuter) Bivši minister Amery je imel sredi govora, v katerem se je bavil predvsem s položajem na Balkanu.

Dejal je, da je sovjetsko-nemški sporazum prvotno slabo vplival na razpoloženje balkanskih narodov, ki so mislili, da je s tem igra zanje izgubljena in bodo morali odstopiti vse, kar koli bi jim Nemčija ali Sovjetska Rusija predpisali. Toda odločno stališče zaveznikov, še bolj pa junška borba finskega naroda sta zopet izpremenili razpoloženje. Balkanski narodi na podlagi vzglada Finske sedaj vidijo, da se tudi oni v primeru potrebe lahko uspešno bore za svojo svobodo. Po-

sebnost je angleško-francoska armada na Bližnjem vzhodu, ki ima nalogo, da po potrebi prepreči nemške namene v tem delu Evrope.

Ni še znano, kaj Nemčija hoče. Utegnila bi posesti po rumunskih petrolejskih vrelcih, ali pa zasesti nova ozemlja, da jih porabi nekako kot poročilo za primer, da pride do mirovne konference, da bi s temi ozemlji izsilila vrnitev kolonij ali pa priznanje dosedanjih osvajanj. Tudi cilji sovjetske Rusije na Balkanu še niso jasni. Morda hoče zasesti Besarabijo, morda pa se tudi vdaja staremu snu za osovjitev Carigrada.

Ljubljanski trg

Ljubljana, 5. marca

V zadnjih 14 dneh so se cene nekaterih najvažnejših živil precej ustabile. V glavnem so ostale nespremenjene tudi cene živil, kar je važno zlasti v teh časih, ko je življenjski strošek visok.

Zivina je bila napredaj po naslednjih cenah: vola in telca I. vrste po 6 do 6,50 din kg žive teže, II. vrste po 5 do 5,50 din kg žive teže, III. vrste po 4,50 do 5 din; krave I. vrste po 5 do 5,50, II. po 4 do 4,50 in III. vrste po 3,50 do 4 din; teleta I. vrste po 6 do 7 in II. po 5 din. Nespremenjene so ostale tudi cene prašičev. Domača svinja se prodajala po 9 do 10 din kg žive teže, pršutarji po 8 do 8,50 in svinjske speharje po 10 do 10,50 din kg.

Meso je na ljubljanskem trgu po naslednjih cenah: govedina I. vrste 12 do 14, II. 10 do 12 in III. po 8 do 10. Še vedno precej drag je loj in zelo malo ga je na trgu. Mesarji ga navadno razprodajo že na klavnicah. Uradna cena je 8 do 10 din kg. Teletina je po 14 do 16 din I. vrste in II. po 12 do 14 din. Najdražja je svinčina, sveža I. vrste po 18 do 20 din in II. vrste po 14 do 16. Domača slanina je po 16, slanina hrvaških prašičev pa po 17 do 18 din kg. Masti prodajajo po 21 do 22 din. Zadnje čase je veliko povpraševanje po konjskem mesu. Zdi se, da konsum konjskega mesa v Ljubljani narašča. Konj za zakol naši mesarji nimajo mnogo, ker jih skoraj vse izvozimo. Pri enem izmed konjskih mesarjev se je v zadnjih 14 dneh podražilo konjsko meso I. vrste od 6 na 8 din kg. Cene perutnine so se delj časa nespremenjene. Zaklana perutnina je po naslednjih cenah: piščanci po 25, kokoši in petelin 24, raca 22, gos po 22 do 26 din. Zadnje čase so bile napredaj tudi divje rase, in sicer po 16 din kos.

Edina pocenitev, ki jo je treba omeniti, je pocenitev jaja na 1 do 1,25 din kos. Cene mlečnih izdelkov in mleka so naslednje: mleko po 2 do 2,25 din liter, surovo maslo 28 do 34 din kg, čajno maslo 34 do 40 in kuhano maslo 32 do 36 din; bohinski sir 28, trapištovski I. vrste po 26 do 28 din in II. vrste po 20 do 24 din. Razveseljuje, da se še končno ustale cene specerijskega blaga. Prejšnje tedne se je zlasti podraževala kava. Tudi mleviski izdelki se niso več podražili. Prav tako so ustajale cene drugih živilskih izdelkov, žita, prosa, koruze in fižola. V prodaji na debelo se je pa fižol nekoliko pocenil, a ta pocenitev je prišla v poštev le za blagovno borzo, ne pa tudi za trg. Medtem ko so se cene živil ustabile, se pa podražuje kurivo. Posledice ostre zime se kažejo še zlasti v tem, da je čedalje večje pomanjkanje drv. Dovoza na kmečki trg je še vedno slab, trgovci s kurivom so pa tudi razprodali svoje zaloge. Zato so bukova drva po 110 do 120 din kub. meter, žagana pa po 130 din. Premog se sicer ni podražil, a velike so težave z nabavo. Kupci morajo čakati tudi za več tehov preden pridejo na vrsto.

Cene stavbnega lesa se še niso ustabile in v upravičena je bojazen, da bodo še porasle ob začetku stavbene sezone. Deske iz mehkega lesa so po 400 do 500 din kub. meter, tešan mehke les pa po 350 do 400 din. Med stavbnim gradivom so se v zadnjih 14 dneh podražili nekateri lesni izdelki, n. pr. žica in žičniki za dinar pri kilogramu.

Iz škoške Loke

Smrt žanje. Umrla je na mestnem trgu v škoški Loki, pri svoji hčerki Mariji Grundner v 78. letu starosti ga. Marija Peternelejeva, ki smo jo pokopali v petek popoldne. Bil je pogreb, ki se je uvrstil vanj mnogo znancev in prijateljev. Mlajši rod v vrstah škoškega Sokola je izgubil svojo staro mater. V mestni ubožnici je umrl France Dermota, ki je dosegel častito starost 88 let. Bil je nedvomno med najstarejšimi meščani. Pokopnina blag spomin, preostali naša sožalje!

Škoškojeto gasilec so zborovali. Letošnje skupščine škoškojeto gasilcev so se udeležili tudi nekateri predstavniki oblasti, med njimi vojske. Izvoljen je bil po večini stari odbor z g. Sušteršičem na čelu. Izprememba je nastala pri blagajni, ki jo je odložil g. Zoran Deisinger in je prešla v roke g. Fojkarja. Letos se obeta v Gasileškem domu nekatera doživljanja, s čimer bo pridobilih par društvenih prostorov.

Kolo so ji ukradli. V noči na petek je izgnilo skoro novo žensko kolo služkinji Mariji Drakslerjevi iz podstrežja kmetijske stanovanja v Poljanski cesti. Kolenje vredno 1300 din, je bilo znanke Ekselzior. Ta tatvino, ki jo mora imeti na vesti človek, ki je bil v prostoru več ali manj upeljan, se zanimajo orožniki.

Sokoli in Sokolice! V sredo 6. marca ob 20.30 h v Sokolskem domu važen članstvi sestane!

Borzna poročila

Curih, 5. marca. Beograd 10.—, Pariz 9.885, London 17.445, New York 446.—, Bruselj 75.57, Milan 22.52, Amsterdam 234.95, Berlin 178.75, Stockholm 106.25, Oslo 101.325, Kodaň 86.10, Sofija 5.50, Bukarešta 3.40.

Kapitan »Domale« pripoveduje

Podobnosti o napadu nemškega bombnika na britansko ladjo v Rokavskem prelivu

London, 5. marca. s. (Reuter). Prvi častnik s parnika »Domale«, ki ga je v soboto zjutraj z bombami napadlo nemško letalo, je podal nekaj podrobnosti o napadu.

Letalo se je pojavilo nad ladjo nekaj minut pred 6. zjutraj. Preletelo je ladjo prav nizko s prižganimi lučmi in se zopet oddaljilo. Tako so straže na ladji mislile, da je letalo angleško. Še nekaj minut pozneje pa se je letalo vrnilo in vrlo na ladjo dve bombi, eno eksplozivno in eno zažigalno. Obe sta zadeli ladjo v sredino in ena je padla v strojni oddelk. Že v eni ali dveh sekundah je bila vsa sredina ladje v plamenih.

Kapitan je dal povelje, da je treba ladjo zapustiti. Mornarji so medtem pohiteli k protiletalskim topovom. Ko so spuščali ladje rešilne čolne, se je letalo vrnilo in

virgo zopet dve bombi. Končno je pričelo letalo ostrejevati posadko in potnike še s strojnimi in se nato oddaljilo. »Domale« je prišel na pomoč neki angleški rusilec in neka nizozemska ladja. Sprejela sta na krov predvsem one, ki so že bili v rešilnih čolnih.

Zelo otežkočeno pa je bilo reševanje mornarjev, ki so še ostali na goreči ladji. Morje je bilo zelo nemirno, tako da čolnov ni bilo mogoče spustiti v bližino ladje. Z rusilca so vrgli več rešilnih vrvi, s katerimi se je res rešilo nekaj mornarjev, nekaj pa jih je tudi utonilo. Nekega 17-letnega kadeta so rešili po več urah s splava, na katerega je bil dobesedno primrznjen. Stiri drugi možje, ki so bili preje isto tako na splavu, so medtem že utonili. Splav je odkril angleško letalo.

Letni obračun Ljubljanskega Sokola

Počastitev spomina br. Kajzelja — Za novega starosta je bil izvoljen preizkušen sokolki borec Janko Jazbec

Ljubljana, 5. marca

Najstarejši sokolški društvo na slovenskem jugu Ljubljanski Sokol, ki stopa v svoje 76. leto je polagal smoti ob 20. v mali dvorani Narodnega doma obračun svojega dela za preteklo leto. S svojo navzočnostjo so poudarili skupno povezanost ljubljanskega sokolstva predstavnikov župe br. prof. Lojze Merčun in Slana, podstarosta Sokola I. br. Urbas, starosta Sokola II. br. Kocijan, starosta Sokola III. br. Stanek Dev, starosta Sokola Zg. šiška br. Pohar, tajnik Sokola Vič br. Horvat, zastopnik Sokola IV. br. Lovišček, s toplimi ovacijami pa sta bila pozdravljena I. namestnik ZSS br. Gangl in častni starosta Ljubljanskega Sokola br. dr. Viktor Murnik.

Skupščino je otvoril in vodil I. namestnik staroste br. dr. Fran Kandare, ki je po pozdravi vzvišenemu starosti Nj. Vel. kralju Petru počastil spomin pokojnega staroste br. Bogumila Kajzelja. Spominski govor br. dr. Kandareta so navzočini poslušali stoje, obenem so zborovali po častil spomin drugih pokojnih bratov in sester, ki so v preteklem letu za večno zapustili Ljubljanskega Sokola. Brat podstarosta je nato v klenem govoru omenil velike uspehe Ljubljanskega Sokola v minulem letu, predvsem pa zmago vrste Ljubljanskega Sokola, ki si je že petič priborila Aleksandrovo meč, in zmago vrste članic, ki si je na prvih tekmah priborila dragoceno prehodno darilo — zastavo Nj. Vel. kraljice Marije. Društvo se je z vso vnemo pripravljalo za svoj jubilej, za pokrajinski zlet v Ljubljani, ki pa se zaradi nastalih prilik ni mogel izvršiti in bo šele 1. 1943 ob 80letnici Ljubljanskega Sokola. Svoj govor je brat podstarosta zaključil, da se naj Sokoli vedno in povsod zavedajo zadnjega sporočila pokojnega viteškega kralja: »Čuvajmo Jugoslavijo«. Sokoli bodo to zadnje naročilo zvesto izpolnjevali in očuvali zedinjeno in nedeljivo Jugoslavijo svojemu starosti Nj. Vel. kralju Petru II.

Tajnik br. France Ahčin je v preglednem kronološkem redu navedel vse važnejše dogodke od 1. okt. 1933 do 31. decembra 1939. Ljubljanski Sokol je nastopal pri vseh sokolskih in narodnih manifestacijah; v velikem številu je pobil na junaki zlet v Sofijo itd.

O tehničnem delu v telovadnici je poročal načelnik br. dr. Ivko Pustišek. Redno je telovadilo 9 oddelkov, ki so se tako pomnožili, da je postala telovadnica v Narodnem domu pretesna. Z zadovoljstvom je ugotovil, da redno telovadijo sedaj poleg starejših bratov tudi starejše sestre, ki jih vodi s. Jerica Ahčinova. Vse delo v telovadnici je bilo posvečeno pripravi za jubilejni zlet, ki pa se zaradi znanih vzrokov ni izvršil. Telovadci in telovadke so se marljivo pripravljali za razne tekme, med katerimi sta bili gotovo najpomembnejši tekma za meč kralja Aleksandra in za zastavo kraljice Marije. Meč si je vrsta članov priborila že petič, zastavo pa prvič vrsta članic. V

meddržavnih tekmah Francija: Jugoslavija in Poljska: Jugoslavija je tekmovala odlični tekmovalci br. Miro Forte, ki je dosegel prvo mesto in Varšavi članic in članice so se udeležili tudi dveh meddržavnih tekmah na kraljev rojstni dan v Zagrebu in so člani v vrsti ljubljanske župe zasledili prvo mesto, prav tako tudi članice, ki so bile vse iz Ljubljanskega Sokola, prvi mesti. Na izletu v Sofijo je zasledila s. Tuša Hribarjeva v tekmi za slovensko prvenstvo peto mesto. Ob velikem udeležbi so tudi družstvene naraščajške tekme dosegle velik uspeh.

Sledila so poročila prosvetarja br. inž. Gojmirja Pehanija, računovodje br. Bortan Germeča, blagajnika oddelka za zgradbo doma br. Leona Čebularja in statističarke s. Anke Verdirjeve, ki je poročala, da ima matično društvo v svojih vrstah 938 članov, 336 članic, 165 naraščajnikov, 228 naraščajnic, 130 dečkov, 130 dedic skupno 1.927 pripadnikov. Za zdravniški oddsek je poročal br. dr. Franta Miš, za smučarski br. Herbert Kaiser in za ruski oddsek starosta br. Nikola Tkačev. Ko je bil še na predlog gospodarja br. Slaveta Simoniča sprejet proračun za leto 1940, je bila na predlog člana nadzornega odbora br. Miroslava Gregorja soglasno izrečena razrešnica bratu blagajniku in računovodji ter celotni upravi.

Pri volitvah je bila nato soglasno izvoljena nastopna uprava: starosta br. Janko Jazbec, I. namestnik staroste br. dr. Fran Kandare, II. nam. br. inž. Poženel, III. namestnik br. inž. Pehani, načelnik br. dr. Ivko Pustišek, njegovi namestniki Polde Šega, Janez Malnarč, Lojze Verhovc, načelnica s. Dušica Komarčeva, njeni namestniki Lili Pustiškova in Jerica Ahčinova, tajnik France Ahčin, namestnik tajnika dr. Kamilo Wildman, prosvetar inž. Pehani, blagajnik Martin Novak, računovodja Boris Germek, namestnik knjigovodje Lojze Mahkovec, gospodar Slave Simonič, statističarka Anica Verdirjeva, zdravnik dr. France Miš, člani uprave: Ljorger, Michtig, Pavšič, dr. Spiller-Muys, stajar Javornik in V. Rus, namestniki: inž. Kavčič, Čebular, Šušnik, Žilic, inž. Korzenik, praporščak: Stajer, Šega, Olga Keržanova, namestniki: Zigon in Ferinčeva, nadzorni odbor: Miroslav Gregorica, Peter Klinar, dr. Albin Stele, Leo Rogel, Častno razsodilci: dr. Franc Votčina, dr. Janko Rupnik, dr. Miha Kamlič, dr. Vlado Suklje, dr. Janko Lokar, Rasto Pustošek in Janko Müller, predsednik oddelka za zgradbo doma dr. Vladimir Ravnhim, predsednik finančnega pododdelka dr. Fran Pavlin in gradbenega inž. Albert Poženel.

Po volitvah je prevzel mesto staroste br. Janko Jazbec, ki se je zahvalil za izkazano zaupanje in poudaril, da bo njegovo geslo: delo v telovadnici.

Na predlog načelnika br. dr. Pustiškega je bilo soglasno sklenjeno, da se bo Ljubljanski Sokol udeležil v polnem številu celjskega pokrajinskega zleta.

Proračun za nadaljevalne šole

Nakup parcele za šolsko poslopje

Ljubljana, 5. marca

V petek je bila v mestni posvetovalnici seja šolskega odbora strokovnih nadaljevalnih šol mestne občine Ljubljane. Na nji so razpravljali o važnih zadevah, predvsem o novem proračunu strokovnih nadaljevalnih šol. Predsedoval ji je predsednik šolskega odbora podžupan dr. Vladimir Ravnhim.

V preteklem šolskem letu je banska uprava prispevala za vzdrževanje šol 200 tisoč din, Zbornica za TOI 25.200 din in razna obrtniška društva 4250 din. Sami vajenci so plačali 218.218 din. Stavbni fond za šolsko poslopje strokovnih nadaljevalnih šol se je lani povečal na 712.863 dinarjev.

Iz tajniškega poročila mestnega višjega komisarja dr. Freilha posnemamo, da je bilo v šolskem letu 1938-39 v začetku vpisanih 1493 vajencev, ob koncu leta pa 1361. Učni smoter je dosegel 1268 učenec. Odnosno sprječevalo je prejele 346 vajencev. V odstotkih izraženo je izdelalo 93%, vpisanih vajencev, nezapranih odnosa šolam ocenjenih pa jih je bilo 7%. V novem šolskem letu je bilo na vseh strokovnih nadaljevalnih šolah v Ljubljani 1532 vajencev.

Računski zaključek za preteklo šolsko leto izkazuje 680.644 din izdatkov in 681

tisoč 168 din dohodkov. Mestna občina je nakazala 210.008 din podpore in sicer 175 tisoč din za redno vzdrževanje šol, 35.000 din pa v gradbeni fond. Proračun za sedanjše šolsko leto izkazuje 682.000 din izdatkov in prav toliko dohodkov. Pouk (v 60 razredih) traja v šolskem letu 9 mesecev po 10 ur tedensko.

Tajnik je poročal v spomenici 15 obrtniških združenj glede vpisovanja in plačevanja vpisnine na strokovnih nadaljevalnih šolah. Po daljši debati je bilo sklenjeno, da bodo obrtniška združenja opozorili že ob koncu šolskega leta, kako in s kakšnimi dokumenti je treba vpisovati posamezne vajence v šolo. Glede plačevanja vpisnine, ki znaša na leto 180 din ali 20 din mesečno, pa je bilo sklenjeno naprositi obrtniška združenja, naj vplivajo na mojstre, da plačajo ta znesek za svoje vajence največ v treh obrokih. Pri debati je predložil zastopnik Delavske zbornice Jože Berdajs resolucijo, v kateri opozarja, da šolnina po zakonu ni predpisana ter da je za to treba vajence povsem oprostiti plačevanja. Šolski odbor more pobirati le prispevke za učila. Sprejet je bil predlog da to resolucijo predlože bankski upravi.

Končno je bilo sklenjeno, da s sredstvi stavbnega fonda kupijo parcelo ob Linhartovi ulici. Parcela meri 11.000 kv. metrov. Za nakup se bodo začeli takoj pogajati.

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS

5. marca 1940.

Rateče-Planica 870 m: —4, delno oblačno, vetrovno, 30 cm snega, osonje sredi, skakalnice uporabne. Planica-Slatina (Dom Určja) 950 m: —6, delno oblačno, 60 cm snega, osonje sredi, drsališče uporabno. Kranjska gora 810 m: —4, barometer pada, megleno, 45 cm snega, sen. Podkoren 800 m: —4, delno oblačno, mirno, 45 cm snega, sen. Krnica: 150 cm snega, sen. Radovljica 470 m: —3, delno oblačno, mirno, 30 cm snega, osonje sredi. Bohinj-Sv. Janez 530 m: —4, delno oblačno, mirno, 80 cm snega, prisojno južen. Bled 501 m: —4, barometer pada, delno oblačno, 30 cm snega, sen. Dom na Komni 1520 m: —1, jasno, 135 cm snega, osenjen. Koča pri Triglavskih jezerih: —3, jasno, 150 cm snega, osenjen. Dom na Krivacu 1700 m: —4, delno oblačno, 100 cm snega, osenjen. Koča na Veliki planini 1558 m: —3, delno oblačno, 65 cm snega, osenjen. Bloke 900 m: —4, barometer pada, vetrovno, 18 cm snega, južen. Polzevo 620 m: +2, delno oblačno, vetrovno, 18 cm snega, južen.

ŠAH

Drevi igra drugo moštvo Ljubljanskega šahovskega kluba proti drugemu moštvo Centralnega šahovskega kluba. Pričetek

ob 20. Lokal: kavarna Zvezda. Jutri v sredo 6. t. m. bo igralo tretje moštvo Ljubljanskega šahovskega kluba z drugim moštvom S. K. Korotan. Pričetek ob 21. Lokal: kavarna »Zvezda«.

Smrt zaradi nesrečne ljubezni

Jesenice, 5. marca.

Davi ob 8.45 se je na stanovanju svojih staršev ustrlel 24letni tovarniški delavec Ludovik Mikel, sin tovarniškega lovca Matveža Mikla, ki stanuje na Cankarjevi cesti št. 7. Ludovik se je v zadnjem času zelo zaljublil v neko natakario in se hotel z njo tudi poročiti, toda dekle mu ni vračalo ljubezni, tako da je nesrečni mladenič videl izhod samo v smrti. Davi se je z očetovo lovsko puško še v sami spalni obleki ustrelil naravnost v srce. Šibe so mu prestrelile vesa zgornji del telesa, tako da je bil takoj mrtev. Njegova mati, ki je bila v kuhinji, je takoj prihitela v sobo, a nesrečni sin je bil že mrtev. Zadnje čase je bil fant zelo potr, a svojci niso mogli ugotoviti, kaj je temu vzrok. Ludovik je bil simpatičen, marljiv mladenič. Bodi mu ohranjen lep spomin, hudo prizadeti rodnihi naše sožalje!

Pri zdravniku.

Zdravnik: Ali ste se že kdaj s kom posvetovali o svoji bolezn? Zdravnik: Da, z našim dermatologom. Zdravnik: No, ta vam je gotovo svetoval lepo neumnost. Bolnik: Svetoval mi je, naj se obrnem na vas, gospod doktor?

Potopljena podmornica

Angleško letalo potopilo z bombami nemško podmornico

London, 5. marca. s. (Reuter) Letalsko ministrstvo je izdalo sinoči komunikacijo, ki pravi, da so angleška letala na svojem rednem patrolnem poletu v Heligolandskem zalivu večer popoldne menda potopila nemško podmornico. V plitvi vodi v Schillingrode med Cuxhavenom in Wilhelmshavenom so opazila letala na svo-

jem poletu nemško podmornico in vrhla njo štiri bombe. Še prva bomba je zadela podmornico v bližini stolpa. Ko so se letala oddaljvala, se je dvigal iz podmornice visok črn dim in se je potapljala.

Računajo, da je sedaj Nemčija izgubila od izbruha vojne dalje že približno 50 podmornic.

S torpedi in letali

Nemške podmornice torpedirajo angleške ladje, nemška letala pa ladje nevtralnih držav

London, 5. marca. s. (Reuter) V bližini zapadne angleške obale je včeraj nemška podmornica s torpedom potopila angleško trgovsko ladjo »Pacific Reliance« (6700 ton). Nekaj časa je ladja še ostala na površini, potem ko je bila napadena, vendar je končno le ni bilo mogoče rešiti. Vsa posadka 53 moških se je v štirih čolnih rešila na obalo. Pri reševanju je pomagalo angleško vojno letalo, ki je čolnom kazalo pot.

Angleški trgovinski parnik »Stone Pool« je bil tudi v Atlantskem oceanu napaden po nemški podmornici, ki ga je iz razdalje 6 km obstreljevala s topovi. Pa tudi ladja se je poslužila svojih topov in z enim strelom zadela podmornico v stolp. Nato se je podmornica skrila pod vodno gladino in zbežala. Angleške vojne ladje so prihitale na pomoč, vendar jim ni bilo več treba intervenirati.

London, 5. marca. s. (Ass. Press). Nemška podmornica je včeraj potopila baše neko 10.500 tonsko angleško trgovinsko ladjo. V Londonu ni bilo o tem izdano še nobeno službeno poročilo.

London, 5. marca. I. Ko so se tri nizozemske ladje »Baza«, »Amazon« in »Buknov« vračale s tovorom iz New Castla, so jih eno uro po odhodu iz pristanišča napadla nemška letala in jih začela obstreljevati s strojnimi. »Baza« in »Buknov« sta se brez vsakih poškodb vrnila v Rotterdam, dočim »Amazon« še ni prispela, vendar upajo, da je tudi ta parnik srečno ušel. Prav tako so nemška letala tam v bližini napadla neki angleški parnik. Moštvo z »Buknova« je opazilo, da se je v morje zrušilo neko nemško letalo, ki je bilo očitno sestreljeno.

V južnem Atlantiku ni več nemških vojnih ladij

Montevideo, 5. marca. s. (Reuter) V tukajšino lukso je dospela angleška križarka »Hawkins«, na kateri je tudi admiral Harwood, zmagovalec bitke ob La Plati. Harwood je izjavil po svojem prihodu novinarjem, da so vse vesti o novi pomorski bitki, ki naj bi se bila vršila v južnoameriških vodah, brez podlage. Zadnje čase ni bilo opaziti v južnem delu Atlantskega oceana nobene nemške vojne ladje več. Vesti o pomorski bitki so najbrže nastale, ker so ob priliki manevrov argentinske vojne mornarice oddale angleške vojne ki so bile v bližini, pozdravne salve na čast argentinskih ladij.

Rim, 5. marca. s. (Ass. Press) Italijanski radio je davi objavil iz Rio de Janaira vest, da so angleške vojne ladje v južnem Atlantskem oceanu potopile dve nemški podmornici. Iz drugih virov še ni potrdila te vesti.

Usoda v španskih lukah zasidranih nemških ladij

London, 5. marca. s. (Reuter) Nedavno je iz Viga v Španiji pobegnilo 6 nemških trgovinskih ladij, ki so bile tam zasidrane od izbruha vojne dalje. Samo eni od teh ladij se je posrečilo dospeti v Nemčijo. Tri so Angliji zajeli in jih s tovorom vred pripeljali v angleške lukve, ena je bila poškodovana v bližini norveške oba-

DNEVNE VESTI

Možake z ožganimi prsti

»Nove trume kaducev tvorijo sedaj ženske. Včeraj je kajenje pri ženskah veljalo še kot nedostojno, danes je izraz prave odlike. Vsaka prava dama je sedaj dama, kadar ima cigareto v rokah. K nim trem milijonom več za tobak v Ljubljani v letu 1939. so gotovo prispevale nove »dame«. Tako mi ohranijo plačujemo osvoboditev žene iz srednjeveških okov. Namestu duševno zadržane in zanemarjene, neprenehoma ročice žene imamo sedaj sproščeno, visoko, obrazno damo, sigurnega nastopa in ljubke zunanosti vse do visoke starosti. Žal je prerado pa se namestuje tega ideala razvijajo v možake z ožganimi prsti, dedčevskimi manirami v ljubezni in vsem zunanjem življenju. Edino alkohola se doslej še niso lotile. Za to je menda potreben res pravi možki.

Antikomunistična propaganda postaja potrebnejša bolj kakor kdajkoli prej. Obvarovati moramo ženski svet v trenutku njegove osvoboditve pred nevarnostmi, ki jih prinaša svobodno življenje, da nambo ostal zdrav in svobodno ženski rod, lepši kakor kdajkoli. Pot žene v svobodo naj bo obvarovana pred napakami, ki so jih zagrešili pred njimi možki in ki se baš pripravljajo, da te napake opuste.

Tako citamo v pravkar izšli številki »Dela proti tuberkulozi in sicer v članku dr. T. Furlana »Borba s tuberkulozo in kajenje«.

— Načrt uredbe o razmejnitvi SUZOR-ja

V uradu javne borze dela v Zagrebu je bila anketa o razmejnitvi SUZOR-ja. Na njo so razpravljali o načrtu uredbe o razmejnitvi krajevnih organov SUZOR-ja na podlagi čl. 8 uredbe o prenosu poslov ministrstva socialne politike. Zastopnik Merkurja je izjavil, da je iz uredbe o banovini Hrvatske prenesena pristojnost zadev socialne politike, torej tudi SUZOR-ja na osnove banovine Hrvatske ter da je zato treba pristopiti k organizaciji samostojnega nosilca socialnega zavarovanja za banovino Hrvatsko. Socialni inštitut Zveze hrvatskih zasebnih nameščencev je izdal v tem smislu poseben načrt uredbe o razmejnitvi SUZOR-ja in organizaciji samostojnega zavoda v banovini Hrvatski. S tem načrtom so soglašale tudi druge hrvatske delavske in nameščenske organizacije. Končno je bil na anketi sestavljen odbor z nalogo, da izdela definitivni načrt uredbe o razmejnitvi SUZOR-ja in o ustanovitvi samostojnega nosilca socialnega zavarovanja za banovino Hrvatsko. S tem je postalo vprašanje reorganizacije delavskega socialnega zavarovanja aktualno tudi za druge pokrajine države.

— Pokojninski zavod v Ljubljani ima 70.000.000 din. deficita, poročajo danes »Novosti« v članku, v katerem se pečajo z vprašanjem delitev premoženja SUZOR-ja po njegovi reorganizaciji. V članku je navedeno, da bi na banovino Hrvatsko odpadlo od skupnega premoženja SUZOR-ja 300 milijonov din. Razen tega bi na novi nosilec delavskega zavarovanja za banovino Hrvatsko prevzel še vse objekte SUZOR-ja na svojem področju. Končno pripominjajo v nekoliko demagoškem tonu, da je razmejnitev potrebna čim prej, da bi ne prišlo do kaj takšnega kakor pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani, češ, da ima 70.000.000 din. deficita in da bodo zavarovalci ostali brez pokojnine, če ne bo ob pravem času saniran.

— Anketa o načrtu uredbe o zaposlitvi mornarjev. V Splitu je bila anketa, ki jo je sklical oddelek socialne politike banke uprave v Zagrebu. Na njo so razpravljali o načrtu uredbe o zaposlitvi mornarjev. Po tem načrtu bi bili ustanovljeni uradi, ki bi skrbeli za zaposlitev mornarjev, in sicer bi bil osrednji urad v Splitu, ekspoziture pa na Sušaku, Dubrovniku in Kotoru.

— Iz legije koroskih borcev. V nedeljo 10. marca bo ustanovljen občni zbor krajevne organizacije legije koroskih borcev v Skopljah. Članstvo krajevne organizacije v Mežici obseva, da bo III. redni občni zbor v gostilni Stopar v nedeljo 10. t. m. ob 10. dopoldne. Člani krajevne organizacije v Litiji iz okolišja Zagorje ob Savi bodo imeli informativni sestanek v Zagorju. Podrobna navodila bodo prejeli od svojega poveljnika.

— Vprašanje uvoza kokska iz Nemčije rešeno. Po vestih iz Beograda je dosežen sporazum med Nuncijom in Jugoslavijo o uvozu kokska iz Nemčije. Naša industrija je zadnje čase preživljala hude težave zaradi pomanjkanja kokska. Zdjaj so se spoznavali, da bo naša država dobavljala Nemčiji boksit, ki ga bo odposiljala po železnici in ne po morju, kakor doslej. Vagone bodo ob povratku uporabili za prevoz kokska v našo državo.

— Milnska industrija zahteva izločitev moke iz uredbe o kontroli cen. Strokovna organizacija milnske industrije se je obrnila na pristojno mesto z zahtevo, naj bi izločili iz seznama po uredbi o kontroli cen zaščitnih življenjskih potrebščin moko. Milinarji namreč trdijo, da kontrola cen moke ne more biti učinkovita in ne pravična, če tudi pšenica ni v seznamu zaščitnih življenjskih potrebščin. Zato zahtevajo razširitev kontrole cen tudi na pšenico ali odpravo kontrole na moko.

— Angleška ladja pristala v šibenški luki. V šibenški pristanišču se je zadržala angleška trgovska ladja »Dursot«. Naložila je 30 vagonov mangana iz skladišč tovarne La Dalmatienne. Ladja je zbudila veliko pozornost, ker zadnje čase pristajajo le redko tuje ladje v naši pristaniščih.

— Nesreča italijanske jadrnice. Pri Trogiru je nasledila italijanska motorna jadrnica »Cesare Batisti«. Reševalna dela so že končana. Jadrnico je rešil remorker družbe Tripićki iz Trsta.

— Občni zbor Narodne banke. Včeraj je bil v Beogradu 20. redni občni zbor Narodne banke, ki ga je vodil guverner dr. Dragotin Protić. Poslovno poročilo za leto 1939 izkazuje 129.015.125 din. bruto dohodkov in 115.306.263 izdatkov. Čisti dobiček torej znaša 52.708.842 din. Od čistega dobička odstopa na rezervni sklad 10 milijonov din, ostanek pa se razdeli na delničarje in državo. Po zakonu o Narodni banki pripada delničarjem 25.445.396, državi pa 27.263.446 din. Upravni odbor je predlagal zboru podelitev dobička delničarjem po 400 din, kar skupno znaša 24 milijonov din, ostanek približno polgred milijon din pa gre v fond za izpopolnjevanje dividend. Dividende bodo izplačevale jutri.

— Naša rudarska in topilniška produkcija januarja. Prejšnji mesec se je zlasti

povečala produkcija rjavega premoga v primeru z januarjem lani. Znašala je za 65.470 ton ali 18% več. Produkcija lignita je pa bila večja za 11.760 ton ali okrog 10%. Kromove rude so nakopali 872 ton ali 37%, svinčene za 4558 ton ali 6,8%, antimonске za 648 ton ali 44 odstotkov, ožrnjenega koncentrata 2973 ton ali 70,3 odstotka. Toda nazadnjača je produkcija železne rude za 26.424 ton ali 71%, boksa za 11.605 (66%), kromovega koncentrata, pirita, cinkovega koncentrata, magnezita itd. Med topilniškimi produkti je nazadnjača produkcija železa za 6.48%, produkcija kromovega bakra se je pa povečala za 19,4%, elektrolitnega za 29,1%, surovega svina za celo za 82,5%.

— Povečanje tujiskega prometa v Splitu. Lani je tujski promet v Splitu precej narasel, čeprav bi človek pričakoval, da bodo naša letoviška primorska mesta zelo prizadela zaradi nemirnih časov. Število domačih gostov je bilo sicer lani nekoliko manjše, znašalo je 31.651, predlanskim pa 37.861, a večje je bilo število nočnih. Tudi pri 134.594 (predlanskim 112.173). Znašli pri inozemskih gostih se je število nočnih povečalo. Zadovoljiv tujski promet v Splitu je bil tudi prejšnji mesec. Lani januarja je bilo 4149 nočnih s 827 gosti, prejšnji mesec pa 4332 nočnih s 1099 gosti. Lani je bilo vse leto v Splitu 15.779 inozemskih gostov (predlanskim 17.162), nočnih pa 61.865 (46.894).

— Zakaj primanjkuje mila? V mnogih krajih v državi zadnje čase čim dalje bolj občutno primanjkuje mila. V Zagrebu deluje zavod za proučevanje kmečkega in narodnega gospodarstva, ki si je nadel nalogo, da preišče vzroke pomanjkanja mila v naši državi. Zavod bo sklical v ta namen veliko anketo. Po izjavi direktorja Zavoda dr. Bicančica nam primanjkuje mila predvsem zato, ker moramo uvažati loj, a uvoz surovin je zdaj zelo otežkočen. Naši državi bi pa nikakor ne bilo treba uvažati loja, saj imamo mnogo goveje živine, lani smo je izvozili 35.293, vendar nam primanjkuje loja, kar izvažamo predvsem živino in ne meso. Če bi živino krali doma in izvažali meso bi imeli dovolj loja. Mesa pa ne moremo mnogo izvažati, ker nimamo hladilnih vagonov. Izvoz mesa je pozimi precej narasel, dokler je bilo dovolj hladno, zdaj pa zopet izvažamo mnogo več živine kakor mesa. Loj uvažamo iz Južne Amerike in Avstralije.

— Nesreča ne počiva. 20letni posestnik sin Alojz Jerman iz Kaplje vasi pri Komendi je včeraj ogledoval samokres, ki ga je držal v roki. Orožje pa se mu je nenadoma sprožilo in je krogla Jermana pogodila v desno nogo, kjer mu je obšla.

— Po nesreči je bil obsterljen tudi 21letni delavec Franc Goršek iz St. Vida pri Stični. S kroglo iz samokresa ga je ustrelil v levo nogo neki F., ki je razkazoval orožje.

— Tovarniška delavka Ana Habičeva iz Zavrora je smučala s kolese in si zlomila desno roko. — Kočarjev sin Ivan Kovalev iz St. Ruperta na Dolenjskem je imel nekaj opravlja po kozolcem, kjer mu je padla na glavo deska in ga teže poškodovala. — 10letna delavčeva hčerka Bernarda Dobravec iz Bohinjske Bistrice je včeraj, stoječa poleg štedilnika, dobila epileptični napad in se pri tem oparila z vrelo kavo po vsem životu. — Pri smučanju si je zlomil levo nogo Alojz Lampič iz Ljubljane. — V bolnico so spravili včeraj popoldne tudi 60letnega železniškega uslužbenca Jakoba Skubica iz Ljubljane, ki je doma na vrtu tako nesrečno padel, da si je zlomil več reber.

— Netočne vesti o prodaji naših ladij. Zadnje čase so se razširile vesti, da naše paroplovne družbe nameravajo prodati Angležem ladij »Kraljico Marijo« in »Princeso Olgo«. Te vesti pa zdaj demantirajo s poučnimi mest ter trdijo, da ni bilo nobenih pogajanj za prodajo.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma oblačno, topleje in nestanovitno vreme s padavinami. Včeraj je bila najvišja temperatura v Splitu in Dubrovniku 11, v Kumboru 10, na Rabu 7, v Mariboru 8, v Ljubljani 6,6, v Sarajevu in Visu 5, v Beogradu 4, v Zagrebu 0,0 stopinj C. Davi je kazal barometer v Ljubljani 753,2, temperatura je znašala 3,0.

Iz Ljubljane

—lj Občni zbor Osrednjega društva SPD bo v petek 5. aprila t. l. ob 20. v dvorani delavske zbornice na Miklošičevi cesti z običajnim dnevnim redom.

—lj Ponovitev Prešernovega sonetnega venca kot kantate skladatelja Škerjanc bo v petek 8. t. m. ob pol 19. v veliki unioński dvorani. Glasbeni Matici je bila z raznih strani izražena želja, da bi se koncert ponovil. Pri ponovitvi bo nastopila celotni aparat kakor pri prvotni izvedbi pod vodstvom ravnatelja Mirka Polića. Prodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

—lj Vzgojni teden za stare bosta priredili upraviteljstvu ljudske in meščanske šole v Zgor. Šiški s pomočjo Pedagoškega društva v Ljubljani. Predavanja bodo v šolskem posloju vsak večer ob 20. 4. marca prof. R. Kobličica »Vzgojno sodelovanje šole in doma«; 5. marca M. Zor »Vzgoja za družbo«; 6. marca dr. F. Mis »Pomen otrokovega uspeha v življenju«; 7. marca prof. A. Černejeva »Vzgojne napake«; 8. marca prof. V. Čopić »Narodnostna in državljanska vzgoja«; 9. marca dr. St. Gogala »Spolna vzgoja«. Vabljeni vsi starši!

PRIDITE

v kavarno »Stritar«

kjer je danes v torek odprto do 5. zjutraj!

—lj Ljudska univerza, Kongresni trg, mala dvorana Filharmonije. Jutri bo ob 20. predaval psiholog dr. Miroslav Hribar o temi: Psihologija zločina. Vstop prost. 133—n

—lj Nastop gojencev glasbene šole »Sloga«. V sredo 6. t. m. bo ob 18. internim nastop gojencev glasbene šole »Sloga« v šolski glasbeni dvorani. Na sporedu bodo skladbe vselega značaja. Nastopili bodo gojenci solo petja in raznih glasbil. 134—n

—lj Nov grob. Davi je umrla v Ljubljani po kratki mučni bolezni ga. Antonija Lotrič, sestra g. Jakoba Zebreta, nadučitelja v pokolu. Pokojnica je bila splošno spoštovana in priljubljena žena. Čas pogreba bo objavljen jutri. Pokojnici blag spomin, zaljubljenim naše iskreno sožalje! —lj Navodila za zimsko in poletno skropjenje sadnega drevja bodo dobili lastniki vrtov pri predavanju, ki bo jutri ob 19. v kenijski dvorani I. dr. realne

gimnazije v Vegovi ulici. Predaval bo g. nadzornik Jozip Strešelj, ki bo predaval razna skropila in način njih uporabe. Vstop prost.

—lj Tatunski prsti povsod. Na Domžalski cesti je vionil neznan zlikovec v trafiko Al. Godčeva in se pošteno založil s cigaretami, cigarami in različnimi razglednicami. Ukradel je tudi nekaj žepnih elektrinih svetilk, nekaj čokolade ter nekaj drobiža. Godčeva je oskodbena za 1700 din. — Te dni je bilo vioniljeno v stanovanje v Staničevi ulici 24. Vionilec je odnesel 2. F. zlato zapustništvo v obliki verižice, dolgo srebrno ovratno verižico, zlato ovratno verižico z medaljonom, par zlatih uhanov in dva zlata prstana. Vionilec je napravil nekaj nad 1000 din škodo. — Drzen vionilec je predainodnjim obiskal tudi stanovanje Ivane R. na Viču, kjer je ukradel nekaj moške in ženske obleke.

—lj Avtobus Ljubljana—Bleke — Prejdi zopet redno obratuje. Odnos iz Ljubljane ob 15.40, prihod v Ljubljano ob 7.30.

Vlomilca v drogerijo »Hermes« aretirana

Zagrebska policija je imela te dni zelo dober lov, ker se ji je posrečilo izslediti vlomilca, ki sta se v Ljubljani založila izredno dobro s fotografskimi aparati ter jo popihala v Zagreb. Aretirana sta bila Dragutin Križnjak in Dušan Kamenšek. S Križnjakom ima policija že nad 10 let mnogo dela. Bil je že obsodjen zaradi uboja dveh policijskih agentov Tramskega in Keče na 18 let robije, a kazni ni prešel, ker je bil amnestiran. Pred tedni je bilo vioniljeno v Zagrebu v lokal tvrdke Henn in vionilec so odnesli za 20.000 din blaga. Policija jih je že dolgo zasledovala in končno je odkrila, da so bili nekateri predmeti ukradeni pri Hennu prodani na zagrebški periferiji. Na podlagi tega so izsledili Križnjaka in ga aretirali v njegovem stanovanju. Pri preiskavi so našli več novih fotografskih aparatov in Križnjak je trdil, da je strasten fotomater ter da že dolgo vraga vse svoje prihranke v fotografske aparate. Vendar je končno priznal, da so bili ti aparati ukradeni v Ljubljani ter da jih je ukradel skupno z nekim Dušanom Kamenškom. Aretirali so tudi njega in našli na njegovem stanovanju nad 40 fotografskih aparatov. Oba sta vionil priznala.

Volitve obratnih zaupnikov v Zagorju

Tudi v zagorskem obratu TPD so bile v nedeljo 3. marca ob 7. do 17. volitve obratnih zaupnikov, ki so potekle v popolnem redu. Volilnih upravičencev je bilo 1127, volitev pa se je udeležilo 876 volilcev, približno 77 odstotkov vseh upravičencev. Lista Zveze rudarjev (socialistična) je dobila 541 glasov in po proporciji 10 obratnih zaupnikov, Jugoslovanska strokovna zveza (krščanski socialisti) 196 glasov in 4 zaupnike, Narodna strokovna zveza pa 130 glasov in 2 zaupnika. Volitve je vodil gosp. Anton Krautberger v prisotnosti zastopnika TPD g. Vinka Muroviča.

Iz Hrastnika

— Lep uspeh Narodne strokovne zveze. Že pri zadnjih volitvah v krajevno bratovsko skladnico v Hrastniku je dobila NSZ 17 mandatov in 171 glasov, v nedeljo pa so bile volitve obratnih zaupnikov, pri katerih je bil porast glasov NSZ nad vse ne pričakovan in so rudarji izkazali popolno zaupanje predstavnikom NSZ. Lista narodnega delavstva je dobila absolutno večino 267 glasov (7 zaupnikov), zveza rudarjev Jugoslavije je dobila 170 glasov (4 zaupnike), Jugoslovanska strokovna zveza pa 89 glasov (2 zaupnika). NSZ je torej v teku enega tedna pridobila 100 glasov, medtem ko sta jih obe ostali skupini izgubili. Volilna borba je bila precej ostra, toda kljub temu so šli rudarji zavedno na volišče in oddali glasove tistim, ki so res vedno in povsod pravilno zagovarjali rudarske interese.

Iz Celja

—c Mizarji so zborovali. V nedeljo je bil v Celju redni letni občni zbor Društva mizarjev v Celju. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da je bilo delo združenja v preteklem poslovnem letu prav uspešno. Na običnem zboru je bil tudi sprejet poročil za novo poslovno leto. Obširna in živahna debata se je razvila o mestni uvoznini, ker morajo mizarji iz celjskega okolišja, ki so člani celjskega združenja, plačevati za blago, ki ga uvažajo v mesto, visoko uvoznino. Končno so se zborovali izrekli proti ukinitvi obrtniških združenj.

—c Težka skala je upropastila rodbino. V soboto popoldne se je dogodila v Vodrušu blizu St. Jakoba pri St. Jurju ob juž. žel. težka nesreča, ki je terjala človeško življenje. V Vodrušu ima 39letni Franc Zidar v najemu kočjo, v kateri je živel s svojo ženo in štirimi otroki. Rodbina je revna in se je kljub marljivosti staršev le prav skromno preživljala. Ko je bil Zidar z svojo rodbino v soboto popoldne v kočji, se je okrog 14.30 v višini nad hišo odtrgala velika skala in zgrmel po pobočju proti hiši. Skala je treščila z vso silo od strani v hišo. Zaradi silnega udara se je zrušil strop in pokopal Zidarjeve pod seboj. Ruševine stropa so 15 mesecev staro Zidarjevo hčerko šterfko, ki je ravno držala njena 12letna sestra Karolina v naročju, zmečkale in na mestu usmrtili. Franc Zidar je dobil težke poškodbe na glavi in notranje poškodbe v trebuhu, njegova žena Ljudmila in 12letna hčerka Karolina sta dobili težje. 12letna hčerka Angela laže poškodbe, petletni sinček Franc pa je ostal nepoškodovan. Smrtno onesrečeno hčerko šterfko so pokopali na domačem pokopališču, ostali člani rodbine pa so sedaj v ožirbi pri sorodnikih. Zidarjeva rodbina je sedaj brez sredstev in si sama ne more pomagati iz strašne nesreče, ki jo je zadela. Zato prosimo usmiljene ljudi, da bi ji priskočili na pomoč z darili v blagu ali gotovini. Darila pošljite na naslov: Franc Zidar, Vodruš pri Sv. Jakobu, pošta Sv. Jurij pri Celju.

—c Sestanek upokojnega učiteljskega iz Celja in okolice bo v četrtek 7. t. m. ob 14. v nabavljalni zadrugi v Celju.

—c Žrtve neofek. Ko se je 56letni železniški kretnik Franc Jevšinek iz Vrha pri

SAMO SE DANES ob 16., 19. in 21. uri globok ljubzenski film ganjive vsebine, s katerim bo sočustvovala vsaka žena in vsako dekle! — Ljubezen na razpotju! Težka odločitev dekleta, ki naj se odloči za ljubezen, za katero je živila dolgo vrsto let in za ljubezen, v katero jo je naglala pustolovščina ene noči!

SESTRA ANGELIKA

Paul Hartmann, Leni Arenbach, Hans Sönnker. — KINO SLOGA, tel. 27-30.

Monumentalno filmsko delo v prekrasnih naravnih barvah! — Ob 16., 19. in 21. uri. Anna Neagle in popularni Adolf Wohlbrück. — Zgodovinske osebnosti in svetovni dogodki ob času vladanja močnega angleške kraljice Viktorije. — Film, ki mora zanimati slehernega inteligenta!

Šestdeset slavnih let

KINO UNION, tel. 22-21

Razprodane predstave — Salve smeha! Hans Moser, Theo Lingner, Lucie Engliš triumfirajo v smešopolni komediji

NEZVESTI LJUBIMEC

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Storah vračal v soboto iz službe domov, je padel na poledenelih tleh in si zlomil levo nogo pod kolonom. Te dni je padel 57letni Franc Orožen, dinar brez stalnega bivališča, v St. Andražu pri Velenju in si zlomil desno roko v zapetu. V Loku pri Vojniku je padel 56letni dinar Jernej

Homan na poledenelih tleh in si zlomil tri prste na levi roki. V nedeljo popoldne je padel 14letni kočarjev sin Emil štani iz Gaberja pri Celju pri smučanju in si zlomil levo nogo v gležnju. Ponesrečence so oddali v celjsko bolnico.

Gostovanje V. Majdičeve in B. Popova v Puccinijevi »Tosci«

Močan uspeh dveh bivših naših opernih članov

Ljubljana, 5. marca

Vprašanje, kako popolniti in deloma presnoviti naš operni solistovski ansambl, postaja v drugi polovici sezone zopet aktualno. Od ukrepov je odvisno, kakšen bo mogel biti repertoar bodočih sezon in kakšen bo kvaliteta predstav. Kakor vsa opera na gledališča v Evropi, se je moralo pod silo razmer odločiti tudi naše v največji meri za sistem gostovanja in piclega domačega stalnega osebja. Za operno pravdo zelo težak in negotov je ta sistem, ker je odvisen od dobre volje in uslužnosti drugih upravn. A doslej se je obnesel.

Na srečo izvajajo naši bivši člani bogat repertoar v domačem jeziku, kar je bistvena zahteva tudi slovenskega Narodnega gledališča. Gostje Gjurgjenčeva, Gostič in Križaj nam pojo slovenski in le izjemoma srbsko-hrvatski. Tudi Marijan Rus se nam že dolgo obeta v slovenskih partijah, pa morda bomo slišali še katerega rojaka ali rojakinja, ki nam obudi prijetne spomine s slovenskim besedilom.

Uspeh dosedanjih gostovanj je zelo ugoden in umetniškem in — posebno razveseljiv — tudi v gmetnem pogledu. Pestrost repertoarja in kvaliteta višina predstav z gosti sta dvignila dohodek letšnjih opernih predstav na več kakor dvojno višino lanske sezone. To dokazuje, da zanimanje za slovenske operne predstave nikakor ni padlo, kakor so nekateri bili, temveč je zopet naraslo. Razprodane operne hiše niso več izjeme, temveč skoro redne.

Naš optimizem glede občinstva in opernega osebja nam torej doslej ni varal. In dobre namde smemo gojiti še nadalje.

Toda sedanjí repertoar se bo naposled obrabil in naši gostje nam bodo morali prinašati tudi izpremembe, novosti. Predvsem pa bo moral postati domači operni ansambl sposoben samostojnih ustvaritev brez odvisnosti od uslužnosti drugih opernih uprav. Zato izkuša uprava produktivno moč domačega solistovega osebja primerno in v okviru gmetnih svojih sredstev dvigniti.

Razveselilo nas je torej gostovanje dveh bivših naših opernih članov v Puccinijevi »Tosci«. Vere Majdičeve in Borisa Popova. Oba sta nam ljuba znanca, priznana zrela pevka umetnika velike odrske rutine in

obsežnega opernega repertoarja. In oba sta nastopila s slovenskim jezikom.

Vzlic temu, da je bila »Tosca« z najrazličnejšimi velikimi in majhnimi pevci naštetokrat izvajana na našem odru, sta gosti s svojim ugledom pritegnili toliko občinstva, da je bila hiša izvrstno zasedena. Vera Majdičeva v naslovni veliki partiji je bila pevski odlična, igralski pa zlasti v prvem dejanju topla, a vsekoli živahna in dramatično močna. Ako smo že ugotovili, da je v pevskem pogledu napravila zadnja leta velik korak navzgor, da poje resnično lepo in z umetniškim okusom, moramo to pot podčrtati tudi njeno igrsko, ki se je razmahnila. Specialni aplavzi med dejanji, dolgo izraženo priznanje po molitvi in obilje soplova, ki jih je prejela po prvem in drugem dejanju, so dokaz, da je ugaljala s svojo umetnostjo in žela velik uspeh. Odlični njen izgovor teksta, prisrčno njene kreacije in naposled njene stilске lepe tolaete je treba vsekakor še posebej naglasiti. Majdičeva bi bila dobra pridobitev.

Boris Popov kot Scarpia nam je ostal v najboljšem spominu iz prejšnjih let in radi priznamo, da je svojo krasno, elegantno kreacijo vzdržal na višini zunanje in notranje, po svoji osebnosti, silni igrski, romantično zabavni s širokimi, živčnimi kretnjami nestipnega nasilnika pohotnika, pa tudi s svojim močnim, prodornim basovskim baritonom. Scarpia je partija za njegov glas in ker se je iznebil prehlada, je z njo polno zadovoljeval. Tudi besedilo je pel v slovenski neprimerno lepše in boljše kakor Luno. Lahko ugotavljamo, da je gospod Popov žl resničen umetniški uspeh ter bi bilo njegovo stalno gostovanje v takih basbaritonskih partijah dobrodošlo.

Glasovno in igralski izvrsten in trajno zmagovit je bil zopet Franc z Matijem Cavaradossijem ter je žel zanj posebno priznanja na običajnih točkah (pred sliko, z »Victorio« in ob poslednjem plemu).

Drago Zupan je imeniten cerknik. Dolničar prav dober Angelotti, Josko Rus izrazil Spoleta in Spanova prijeten glas pastirčka.

V prvem dejanju je uprizoritev z oltarjem in procesijo v ozadju mnogo pridobila.

Fr. G.

Iz Mokronoga

— Lepa akademija NSZ v Mokronogu. V nedeljo 3. t. m. je priredila Narodna strokovna zveza v Mokronogu lepo akademijo. Za prireditve je bilo veliko zanimanja dvorana Školskega doma je bila prenapolnjena. Občinstvo je prišlo na svoj račun, ker je akademija izvrstno uspela. Na dnevnem redu so bile tamburaške točke, recitacije, nazadnje pa se je izvajala veseloigra »Kovačev študent« s tamburaškim orkestrom. Precizno izvajanje tamburaškega orkestra, ki ga je vodil g. Lojze Karmelič, je občinstvo sprejelo z živahnim odobravanjem. Pevske točke so izvajali člani dramskega oddelka NSZ odlično in v največje zadovoljstvo občinstva. Med odmorji je občinstvo zabavalo s prav posređenimi kupletji g. Milana Vozelj, ki je moral celo ponavljati izvajanje. V splošnem je bila prireditve prav prirsčna in se je občinstvo prav razvedrilo ter nasmejanih obrazov zapuščalo šolsko dvorano z željo, da se čimprej priredi kaka podobna prireditve.

Zbor lovcev

Ljubljana, 5. marca

V salonu kolodvorske restavracije je bil sredi IV. redni občni zbor »Lovskega društva Ljubljana«, ob lepi udeležbi članstva. Zbor je otvoril predsednik g. dr. Ivan Tavčar, ki je po pozdravu navzočih, med njimi zastopnika zveze SLD g. nadsv. Mladica, počastil spomin šestih umrlih članov. G. predsednik je nadalje poudaril prizadevanja odbora, da bi poživil društveno življenje, zlasti na podelju. Opozoril je na hudo zimo, ki smo jo preživeli letos. Po poročilih iz dežele je zlasti trpela srnja in gamei. Izguba pri tej plemeniti divjadi je naravnost katastrofalna, kar bo treba upoštevati pri odstrelu.

Po poročilu tajnika g. inž. Mirka Šušteršiča, je imelo društvo 924 članov. Odbor je lani razdelil 1500 din nagrad za pobiranje divjege love posameznim oziroma skupinam. Organiziral je tudi boji proti vranam, a polokus ni povsem uspel. Zaradi umora dveh lovskih čuvajev Odlazka in škapina je odbor poslal zvezi predlog, naj njen pravni osek prouči za kronske določbe o rabi orožja v sil in sestavi predloge za njihovo spremembo. Po poročilih ostalih odbornikov je bilo sklenjeno, da ostane tudi za prihodnje leto članarina 20 din kakor je bila lani. Sledile so volitve štirih članov odbora in njih namestnikov ter so bili določeni tudi novi delegati za zvezino glavno skupščino.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Torek, 5. marca: Janez Ježek od Krži

DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Nezvesti ljubimec
Kino Sloga: Sestra Angelika
Kino Union: Šestdeset slavnih let

Ljubljanska strelska družina občni zbor ob 18. v društvenih prostorih na Masarykovi cesti 14/II. v palači »Grafike«

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marjiti trg 5. Kuralt

Hore Belisha o norveškem problemu

Norveška je revolver, naperjen proti srcu Anglije — Angleški narod mora ugotoviti, ali ni kroga namenjena njemu

Pozornost Evrope in tudi vsega ostalega kulturnega sveta so dogodki v zadnjem času obrnili proti severu in proti vzhodu. To je proti skandinavskim državam in proti Črnemu morju in Kavkazu. Norveški in črnomoški problem sta se pridružila vrsti problemov, ki mučijo danes ves svet. Bivši angleški vojni minister Leslie Hore-Belisha je v enem svojih zadnjih člankov prav zanimivo očrtal »norveški« problem.

Gotovo je, piše Belisha, da se je trenutno težje premaknilo z zapadne fronte proti severu Evrope. Na Maginotovi in Siegfriedovi črti čakajo armade in vprašanje je, ali se bo monotonost tega čakanja kdaj spremenila. Vojaki stražijo na utrdbah, kopljejo, spopolnjujejo ovire, na obeh straneh zemlje, ki ne pripada nikomur, sledijo enaki dnevi enakim nočem.

Kakor je narave groza pred praznoto, tako zaničuje strateg stagnacijo. Hoče se mu premikanja, preseljenja in manevriranja. Najljubše mu je manevriranje v boku in obkroževanje nasprotne armade. Med svetovno vojno je bila nenadna zasledba Belgije poizkus takega strateškega manevra. Dogodki bodo pokazali, ali je bil to zadnji poizkus te vrste na zapadni fronti.

Ali morejo Nemci in Rusi priti Anglezem do živega od strani? Anglija leži po svoji zemljepisni legi nasproti najbolj bogatih predelov kontinenta, nasproti Nemčiji, Nizozemski, Belgiji in Franciji. S svojih oporišč more nadzorovati ves pomemben promet v tem predelu, ki je najbogatejši v Evropi, ker ima največ industrije in ker se tu javlja najbolj močno duh pojavnosti in dejavnosti. V mirnem času se je Anglija posluževala svojega

privilegiranega položaja, da je zagotovila svobodo na morju v tem predelu sveta. V ojnem času se je vedno posluževala tega položaja, da si je ohranila gospodstvo nad morjem, izvajala je blokado, s katero je vedno hotela preprečiti dovažanje sirovin in živčevja v sovražnikovo deželo. Med svetovno vojno je Anglija to sredstvo uporabljala z največjim uspehom ter je Nemčijo prisilila, da je položila orožje.

Zato je Nemčija že dolgo premišljevala, kako bi bila temu orožju kos. S svojo pomorsko silo ne more izvesti direktne obrambe proti angleški pomorski sili, pač pa so ji dobrodošli otoki in pristanišča, v katerih se podmorice in vojne ladje lahko odpočijejo in založijo s kurivom in živčevjem. Pogled na zemljepisno karto kaže, da je Norveška gospodar nad eno stranjo Anglije. Če bi bila Norveška Angliji sovražna in bi imela močno vojno brodogradnjo, bi bila Anglija s te strani resno ogrožena.

Nemčija zaradi tega obrača oči proti zapadni obali Norveške. Ni tvegala vdora v ta predel Evrope, toda znala si je zagotoviti nekatere prednosti, ki bi ji sčasoma pridobile stvarno okupacijo te zemlje. Nemška vojna ladja »Deutschland« je priplula skozi norveške teritorialne vode na odprto morje. Ladja je srečala angleško trgovsko krizarko »Rawalpindi«, ki se ni dala ugnati kar tako in je prisilila ladjo »Deutschland«, da se je poskušovala umakniti v nemško pristanišče. Tudi krizarka »Graf von Spee« je prišla iz nemškega pristanišča preko norveških teritorialnih voda v ocean, a se ni več vrnila. Velika potniška ladja »Bremen« se je mo-

gla vrniti v Nemčijo samo s protekcijo, ki jo je uživala od Norveške. Preko norveških teritorialnih voda prevažajo železno rudo iz Švedske v Nemčijo. Razumljivo je, da se Norveška, kakor mnogi drugi nevturalci, boji Nemčije, toda s tem krši svojo nevturalnost in daje eni strani večje ugodnosti kot drugi. Enak je položaj kakor bi Belgija dovolila, da Nemci strelijo z njene ozemlja na Francoze in Angleže, ne da bi zavezniki imeli pravico streljati na belgijska tla.

Ako sama Norveška ne more varovati svoje nevturalnosti, ne sme v zlo šesti zaveznikom, da smatrajo norveške teritorialne vode za del oceana, v katerem je vojna. Angleške pomorske patrle bodo na delu z večjim uspehom in nemške vojne ladje bodo manj pogosto prodirle v Atlantič in se bodo še redkeje vračale v nemška pristanišča. Torej bo Nemčija čutila, da jo drže zavezniki za grlo, ker se ne bo mogla več po poti zalagati s sirovinami in živčevjem.

V vidu je treba imeti tudi sovjetske načrte. Če se sovjetskim posreči zavejati Finsko in prodreti do Narvika na Norveškem in če se sovjetski napori združijo z nemškimi v tem delu Evrope, je Anglija resno ogrožena od te strani. Rivaliteta med Nemci in Sovjeti na Baltiku se bo izkazala v tem primeru kot postranska in nevažna zadeva, brž, ko bo Rusija dobila preko Norveške ožjod do zapadnih morij. Skandinavski polotok je oblegan zdaj od vseh strani. Norveška je revolver, ki je naperjen proti srcu Anglije, angleški narod mora ugotoviti, ali ni kroga namenjena njemu.

ler (čelo), predstavlja zelo homogeno enoto, v kateri so si posamezni instrumenti bolj ali manj enakovredni in so kot takšni tudi dosegli potrebno enotnost brez izstopanja enega ali drugega, kar bi omenjeno nujno enotnost le motilo. Tej tehnični enakovrednosti ustreza tudi muzikalna, razvidna iz interpretacije, ki je pokazala, da so vsi člani kvarteta ob individualnem in skupnem študiju izrazili v pogledu dojemanja, razumevanja in občutenja poedinih skladb.

To je poleg tehnične pripomočilo tudi do vsebinsko-estetske izravnosti in s tem k izoblikovanju lepo zlate estetske celote. Tu pa tam so sicer nastale majhne tehnične motnje, vendar so sprito pravilnega grajenja muzikalne celote ostale ali neopažene ali pa nepomembne. Vsekakor je Ljubljanski kvartet tudi tokrat v polni meri izrazil svoj smisel za izvajanje komornih skladb in je potrdil, da predstavlja odlični komorni korpus, ki more najuspešneje izvršiti svoje poslanstvo. — Na poslednjem koncertu je najprej izvajal Mozartov »Kvartet« v B-duru, močno poglobljeno umetnino, ki zahteva tako vsebinskih kakor tehničnih finess, če naj izvezi v duhu skladateljeve zamisli; Ljubljanski kvartet je oboje izklesal zlasti v prvem (Allegro vivace assai), tretjem (Adagio) in četrtem stavku (Allegro assai), za katerimi tudi drugi stavek (Menuetto) ni mnogo zaostajal. Zikov »Kvartet«, ki je bil druga točka programa, je pisan z izrazitim impresionističnim razpoloženjem in naslonjen na novo kompozicijsko tehniko; v njem je skladatelj izbral vse močne in močne tehniške efekte, ki po svoji bravuroznosti in dobro premišljeni liniznosti vodijo k velikemu učinku. Zikovu kvartetu se pozna, da ga je pisal dober poznavalec komorne glasbe, zavoljo česar tehnična stran izrazito nadvladuje vsebinsko, ki sama na sebi ne kaže nobenih posebnih svojiskih globin; v izvedbi pa je navedeni kvartet izredno učinkovit, gotovo vsi trije stavki (Andante sostenuto, Allegro con spirito, Andante pastorale, Presto e agitante), od katerih je drugi stavek vsebinsko še najmočnejši. Izvajalci so celotno skladbo prikazali v vzorni in verni izvedbi ter v njej temeljito uveljavili svoje sposobnosti. Končno so se izvajali Debussyjev »Kvartet« v g-molu (Animé et très désidé, Assez vite, Andantino, Très modéré — Très mouvementé), poln tistih posebnosti, ki so skladbam francoskega impresionističnega mojstra lastne in zavoljo njih tako vabljive; to so mojstrski barvanje zvokov, ki se prelivajo v najrazličnejših niansah, svetlo zveneca in blesteča instrumentalizacija, nazorno muzikalno slikanje doživeti, v vsej pestrosti celotne oblike. Debussyja ni lahko izvajati, če hočemo izvesti iz njegovih del vse nakazane lepote in tudi dokajšnje tehnične težkoče. Ljubljanski kvartet pa je zajej Debussyjev kvartet tako v vsebinskem kakor v tehnično-formalnem pogledu vsestranski pravilno in ga z močnim občutjem prelil v razgibano, izredno dojemljivo umetnino.

V splošnem moram reči, da je podal Ljubljanski kvartet svoj spored oblikovno precizno in muzikalno odlično pripravljeno ter nudi umetniški večer zelo lepe kvalitete, za kar so mu poslušalci izrazili svoje spontano priznanje. Zal je bil koncert razmeroma slabo obiskan, čeprav bi imelo občinstvo od njega svojevrstni estetski užitek in bi moglo v pogledu svoje glasbene izobrazbe marsikaj pridobiti. In še nekaj naj

omenim, kar sicer ne spada v okvir koncertne recenzije: poslušalci naj se odvadijo ploskanja med posameznimi stavki te ali one skladbe, ker namreč pred koncem skladbe ni prav nič na mestu, koncentriranega poslušalca zelo moti in mu ovira sintetično vezanje progresivne muzikalne gradnje od stavkov do muzikalne celote.

Uvedba bencinskih nakaznic in industrija

Ob priliki razdelitve bencinskih kart se je pojavilo precejšnje nezadovoljstvo, zlasti pri onih industrijskih podjetjih, ki imajo organizirano svojo prodajo po večjem številu trgovskih potnikov. Upravično nezadovoljstvo pa se je pojavilo tudi med lastniki tovornih avtomobilov, katerim so se doletile povsem nezadostne količine. Zveza industrijev za dravsko banovino je na te nedostatke opozorila pristojna mesta in Beogradu ter zahtevala, da se stvar nujno in pravilno uredi. Kakor znano, je kategorizacija lastnikov motornih vozil, ki je merodajna za količino bencinske mešanice, ki se odredi za posamezno vozilo, toplot izvedla Uprava državnih monopolov. Lastniki motornih vozil so morali že decembra lanskega leta vložiti zadevne prijave s točnimi podatki. Pričakovano se je, da se bodo bencinske karte izdale še meseca januarja, pa se je stvar vedno z njo zavlačevala, češ da se morajo podatki, katere so predložili lastniki motornih vozil, preveriti in podrobno proučiti. Pri tem pa je izšlo, da se je to delo izvršilo prilično površno. Ugotovljeni so slučaji, ko so se za povsem enake vrste avtomobilov dodelile različne količine bencina. Med interesi je tudi razširjeno prepričanje, da se ni v vseh uravnih področjih države uporabila enaka mera. Skrajni čas bi bil, da se kategoriziranje lastnikov motornih vozil radi dodelitve bencinske mešanice izroči banknim upravam, kakor je to končno predvideno tudi v Težkoče glede preskrbe naše države s tekočim gorivom prav gotovo niso tolikšne, da bi se morala uporaba bencina v poslovanju, t. i. v produktivne svrhe, v takšni meri omejiti, kakor je to storila Uprava državnih monopolov. Zahteva naših gospodarstvenikov, da se vsaki banovini pravično dodeli odzračevala količina tekočega goriva, razdelitev na lastnike motornih vozil pa da se prepusti bankni oblasti.

8 filmskega platna

Kino Matica: Nevesti ljubimec. Nemška filmska burka z Moserjem, ki smo se ga že preobedili, in z znano nemško filmsko garnituro, ki jo vedno srečamo z Moserjem. Režiran je film razmeroma spretno in vsebuje nekaj prav posebnih komičnih prizorov, od katerih se publika nasmeje, sicer pa nič posebnega, nič originalnega, še celo pa nič genialnega, pač pa mnogo primitivnosti v komiki in v zapletljivih ter v vsebini.

Kino Union: 60 slavnih let. Ze črno-beli film o življenju angleške kraljice Viktorije nam je bil všeč. V tem filmu v naravnih barvah z Ano Neagle in Adolfom Wohlbrückom pa je mnogo novih in spopolnjenih prizorov, ki jih v črno-belem filmu ni bilo. V vrsti biografskih filmov prav posrečeno, lepo in zanimivo delo.

Jesenice in jeseniško delavstvo

Vedno močnejša gospodarska povezanost gorenjskih vasi z industrijskim revirjem

Jesenice, 5. marca

Vsi vlaki, ki prihajajo na Jesenice in odhajajo z Jesenic jutraj, opoldne in zvečer, so vedno močno zasedeni z delavstvom, ki prihaja v revir na delo iz bližnjih ali tudi daljnih gorenjskih vasi.

Oni dan sem šel po opravkih v Zg. Gori. Osebnih vlakov, ki vozi proti Bledu nekako ob 14.20, je bil nabito poln delavcev, ki so se vračali z Jesenic nazaj na svoje domove. Na postaji Podhom je iz vlaka izstopilo nešteto krepkih fantov in moč, ki so kakor v procesiji šli skozi vas in se kmalu porazgubili v prelepih gorjanskih vaseh in samotnih gorskih naseljih. Ostale delavce pa je vlak potegnil tja v blejsko kotlino in bohinjsko dolino, kjer so se kmalu razšli po bližnjih in daljnih vaseh.

Približno toliko delavcev se vsak dan vozi z vlaki proti Kranju in Planici. Na vsaki postaji vstopa ali izstopa mnogo mladih ljudi, ki si v železarnah na Jesenicah ali na Javorniku služijo svoj vsakdanji kruh. Mnogo delavcev pa se poslužuje avtomobila, ki vozijo na Dovje in v Mojstrano ter proti Radovljici.

Osebnih vlakov, ki prihajajo na Jesenice, bruhajo iz sebe nešteto delavcev. Osebito jutraj in ob 14.35 se vsiljuje iz kolodvoza goste množice delavcev, ki v dolgih vrstah hite proti tovarni. Vsem se silno mudi. To je prava tekma v peš-hoji. Vlaki itak prihajajo nekaj minut prepozno, včasih tudi z zamudo, disciplina v tovarni pa je taka, kakor v vojski.

Tako je življenje na Jesenicah danes, in kakšno je bilo pred desetletji?

Jedro delavstva Kranjske industrijske družbe na Jesenicah in na Javorniku se po večini rekrutira iz sinov rudarjev, fužinarjev in plavžarjev, ki so pred davnimi leti delali v rudokopih, fužinah in plavžih po Gorenjskem, iz katerih se je pred 70 leti sestavila velika železarska industrija, ki igra v gospodarstvu Slovenije pomembno vlogo.

Pred desetletji je prišlo na Jesenice mnogo delavcev iz koroških in zaornje-štajerskih železarn. Ti so se dobro uveljavili v obratni kot valjači, žičarji in žebjarji. Te vrste dela se podedujejo iz pokolenja v pokolenje. Za očeti so za isto delo prišli sinovi in vnuki. Ki so podedovali tudi hišice svojih staršev in nekaj zemlje okoli njih. Zelo redki so bili delavci, ki so se priženili na kako podeželsko domaćijo, a tudi ti so skoraj vsi ostali v revirju. Ki jih je bilo pritegniti nase, kakor zemlja, na kateri niso zrasli. Nasprotno, visoki tovarniški dimniki so kot magnet vlekli številne kmetijske

fante in može pod svoje okrilje tudi iz daljnih vasi.

Tako so se začele množiti vrste delavcev, ki tu niso imeli zemlje, ne svojcev in ne domov. Kajzarski fantje, ki so bili na hrani pri delavskih družinah, so se ženili z delavskimi dekleti. Delavske hišice so postajale pretesne za naraščaj in treba je bilo postaviti nove v bližnjem okolju. Tako je začelo rasti število delavskih domov in število delavcev z dežele, ki so se kmalu stopili z izrazito delavskim življenjem. Skoraj vsak sin tovarniškega delavca je v tistih časih po dokončani osnovni šoli skoraj avtomatično dobil delo v tovarni.

Velika gospodarska kriza, ki se je pojavila pred osmimi leti, pa je ves sistem zaposlitev domačih delovnih moči obrnila na slabše. Sprito hudega padanja cen kmetijskih pridelkov se kmetom ni več izplačalo obdelovati zemlje, zato so tem močnejše pričeli pritiskati v tovarne. Zaradi močnega padanja kupne moči je moral marsikateri travec in obrtnik odpuštili svoje pomočnike, ki so se znašli na cesti in se končno zatekli v železarno.

Za sprejem v tovarno so se potegovali trgovski in obrtni pomočniki: šoferji, študentje, trgovci, gostilničarji, obrtniki, odpuščeni državni in zasebni uradniki in kmetje s trdnih domačij, ki težko shajajo brez naitih delovnih moči.

V zadnjih letih pa se je pritisk delavskih sil z izven tako znanega naturaliziranega industrijskega delavstva še bolj ojačal. Sprejetih je bilo lepo število vseh močnejših strok in poklicev, v prvi vrsti profesionalistov, a tudi mnogo kmetijskih fantov in moč iz raznih krajev Slovenije.

Jesenice so postale gospodarsko središče visoke Gorenjske. Skoraj polovica prebivalstva radovljiškega okraja ima pri Kranjski industrijski družbi svoj vsakdanji kruh. Tu pa niso vsi štivilni trgovci, obrtniki, lesni industrijski kmetovalci in razni dobavitelji iz široke pokrajine. Čijih eksistenca je v precejšnji meri odvisna od tega velikega podjetja.

Jesenice so postale cili neštetihi, ki jih domača gruda ne more več dostojno preživeti. Zal pa ena sama industrija ne more zaposliti vseh delovnih sil z dežele, ki si hočejo tu urediti samostojno družinsko ognjišče.

Ta dejstva ponovno potrjujejo, kako zelo je Slovenija navezana na industrijo, brez katere dandanes skoraj ne more živeti.

Vsi, ki smo na trdih jesenjskih tleh zrasli, vsi, ki hočemo dobro sebi in drugim, želimo iskreno, da bi vsaj tako, kot je da-

nes — tudi ostalo in da bi tudi v bodoče na Jesenice prihajali nabito polni vlaki delavcev vsak dan, vsako jutro, vsak opoldan in večer. M. S.

Koncert ljubljanskega kvarteta

Jubljana, 4. marca.

Komorna glasba, svoj čas tako priljubljena oblika glasbenega udejstvovanja, je v zadnjih časih žal stopila v ozadje, čeprav more po svoji sestavi in po visoki kvaliteti mnogih komornih skladb temeljito odpirati vpogled v estetske lepote in globine, v estetski močno združevanje poedinih instrumentov in v njihove široke izraževalne možnosti. Tudi pri nas jo slišimo le redko in to večinoma od Ljubljanskega kvarteta ali kvarteta konservatoristov. V petek se nam je po daljšem presledku spet predstavil že priznani Ljubljanski kvartet in to pot izvajal tri skladbe Debussyja, Zike in Mozarta, od katerih smo menda že oboje prvi skladbi imeli priliko slišati od istega korpusa.

Ljubljanski kvartet, ki ga tvorijo Leon Pfeifer (I. violina), Fran Stanič (II. violina), Vinko Sušteršič (viola) in Gustav Mül-

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekluci izjave beseda din 1.- davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8. — din.

MALI OGLASI »Slov. Naroda«

umajo sigurno uspeh.

ZA VSAKO PRILIKO najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri

PRESKER

Sv. Petra cesta 14

KLIŠEJE

ENO VECBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

TRAJNO ONDULACIJO

s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah Vam napravi z najnovjšim aparatom za ceno

din 50. — »Salon Merlake«, Sv. Petra c. 76.

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

Bertranda je pa vendarle nenadoma začutila očitke vesti zaradi vsega, kar je bila doživela v zadnji kratki uri, kar je izpovedala in čutila. Strah jo je obšel. Odsila je tako hitro, da ji je Gilbert komaj še zaklical: zbogom.

Na obali se je ozrla, da bi ga še enkrat videla. Princ ji je poslal z roko poljub. Zasmejala se mu je koketno in izginila na ovinku ceste.

Princ si je zasenčil oči, da bi bolje videl dražestno dekle.

Zares si krasna, dušica moja... Vendar si pa samo senca... A jaz bom imel resničnost, — je zamrmral sam pri sebi.

Ta misel na zanimivejšo doživljeno ga je opozorila na prvo taktično dolžnost, da bi ne pustil dolgo čakati nase očeta lepe Micheline, ki sta ga njena lepota in bogastvo omamljala. Gilbert je pospešil korake in prispel v krmo, kjer je še imel toliko časa, da je mogel dati osedlati svojega konja, ko se je pojavil markiz.

Mladenič je takoj opazil, da je obraz njegovega gostitelja nekam nenavadno mračen. Renaud je bil menda pravkar zvedel, da je njegova mlada varovanka odletela iz kletke in da noče obleči redovniške halje. Toda zakaj neki ga je mogla vsa ta nerodna zadeva toliko vznemirjati, če ni bil med njim in Bertrandom tiste tajne vezi, o kateri si je bil spredel tako zanimivo predstavo, žal tako hitro razblinjeno v nič po dekličinih izpovedbah?

Ko sta znova krenila na pot, je Gilbert začutil, da mora kakorkoli prekiniti Valcorov trdovraten molk. Ker Renauda ni mikalo govoriti, je moral hočeš nočeš sam navezati pogovor. Kako da je dal dekletu častno besedo v zadevi njene tajne? Res, ni se dobro spominjal. Kaj dajemo ženskam in otrokom včasih tudi častne besede? Mar ni to smešno? In pa — mar bo s svojo izjavo povedal kaj novega človeku, ki se pravkar vrača od Bertrandinu rodbine in ki ve gotovo več o vsem, nego on sam?

Gairance se je tedaj naenkrat na ves glas zasmeljal in z glasom, ki je izdajal gotov namen, je vprašal:

— Povejte mi, prosim, dragi markiz, ali bi ne presenetilo gospe de Valcor, če bi slučajno srečala v tem kraju dekleta, ki je podobno gospodični Micheline kakor njena lastna sestra?

— Kako to? — je vprašal Renaud in ošinil svojega spremljevalca z ostrim pogledom.

— No, da... Zgodilo se mi je, da sem slučajno srečal pri razvalinah opatije mlado, dražestno kmetico, čudovito podobno gospodični de Valcor.

— Pa menda niste celo govorili z njo? — je vpra-

šal markiz živahno.

— Čemu ta strogi glas? — se je pošalil princ. Kaj mislite, da bi bil zmožen srečati tako mlado kmečko lepoto in jo vprašati samo, kam vodi pot ali voščiti ji dobro jutro?

— Oh, dragi prijatelj, — je odgovoril Renaud, ki se je v trenutku obvladal, ni pa izpremenil svojega strogega glasu: Prosim vas, ne govorite tako lahko miselno in površno o dekletu, ki je vredno vsega spoštovanja, o čemer bi mogel in hotel prepričati vsakogar, kdor bi o tem le malo dvomil.

— Oh, oh... je zamrmral Gairance.

— Razumem vas, — je dejal Valcor. — Zanimanje, ki ga izkazujej tej rodbini, kakor tudi velika, malone čudežna podobnost dekleta, bi vas lahko zapeljala k dvomnim opazkam, ki jih imate tako radi. Toda omenjam že vnaprej, da bi se motili, kar si bom dovolil takoj utemeljiti. Sicer pa samo še besedico: tudi če bi bila ta dvomnost slučajno utemeljena, verjemite, da bi si jaz nikoli ne dovolil podobnega postopka, kajti v tej obliki bi bil žalitev markize de Valcor.

— Oh, saj sem se šalil. Moje najgloblje spoštovanje gospej markizi.

— Verjemite mi, dragi moj, — je nadaljeval Renaud, ki je bil prekinil njegove besede z nasmehom, v katerem je bilo nekaj ironičnega zadoščenja za to, da se lahko malo naslaja nad princovo zadrego, — vedite vsaj to, kar ve zadnji ribič na tej obali, to, za kar mi je priča vsa okolica in kar se da lahko ugotoviti tudi v uradni matriki: Bertrandu Gaelova je bila rojena šele tri leta potem, ko sem zapustil

Evropo. Ko sem se po dolgi odsotnosti vrnil, je bila stara že dve leti. Približno v tem času sem se tudi oženil. Moja hči je torej skoraj tri leta mlajša od dekleta, o katerem govoriva.

— Nič bi tega ne mislil, — je pripomnil Gilbert. — Zdelo bi se skoraj, da sta enako stari...

— To je res. Toda med osemnajstimi in enaindvajsetim letom se človek kaj lahko zmoti. Sicer je pa tudi preprosta Bertrandinova vzgoja v bretonskem samostanu dobro vplivala na ohranitev in podaljšanje njenih otroških let.

Princ de Villingen je nekaj časa nekam v zadregi molčal. V njegovih očeh tajna še ni bila pojasnjena. In pri najboljši volji se ni mogel otresti misli, da je to res nekaj skrivnostnega.

— No torej, moj dragi markiz, morda mi boste oprostili moje zlobno sumničanje. Sicer pa ni bilo to za vas nič žaljivega.

Renaud se je nasmešnil in bil je zopet dobre volje. — Bože moj, kaj za to! Če človek ne pozna dejstev in točnih datumov, o katerih niste mogli imeti niti pojma, je podobno sumničanje povsem naravno. Čudovita podobnost mlade kmetice in gospodične de Valcor bi bila zares nekaj fantastičnega, če bi ne imeli slučajno vzroka, ki jo povsem naravno utemeljuje z gotovo vrsto atavizma. Če jamčim za lastno neoporečnost v tem primeru, ne morem niti najmanj jamčiti za kaj podobnega pri svojih prednikih. Morda se je kateri izmed mojih galantnih pradedov nekoliko globlje zagledal v oči te ali one lepe gospe Gaelove.

Hore Belisha o norveškem problemu

Norveška je revolver, naperjen proti srcu Anglije — Angleški narod mora ugotoviti, ali ni krogla namenjena njemu

Pozornost Evrope in tudi vsega ostalega kulturnega sveta so dogodki v zadnjem času obrnili proti severu in proti vzhodu. To je proti skandinavskim državam in proti črnemu morju in Kavkazu. Norveški in črnomoški problem sta se pridružila vrsti problemov, ki mučijo danes ves svet. Bivši angleški vojni minister Leslie Hore-Belisha je v enem svojih zadnjih člankov pravi zanimivo očitni »norveški« problem.

Gotovo je, piše Belisha, da se je trenutno težje premakniti na zapadne fronte proti severu Evrope. Na Maginotovi in Siegfriedovi črti čakajo armade in vprašanje je, ali se bo monotonost tega čakanja kdaj spremenila. Vojaki stajajo na utrdbah, kopijejo, spopolnjujejo črte, na obeh straneh zemlje, ki ne pripada nikomur, stoji enaki dnevi enakim nočem.

Kakor je narave groza pred praznoto, tako zaničuje strateg stagnacijo. Hoče se mu premikanja, presenečenja in manevriranja. Najljubše mu je manevriranje v boku in obkroževanje nasprotnih armad. Med svetovno vojno je bila nenadna zasledba Belgije poizkus takega strateškega manevra. Dogodki bodo pokazali, ali je bil to zadnji poizkus te vrste na zapadni fronti.

Ali morejo Nemci in Rusi priti Angležem do živega od strani? Anglija leži po svoji zemljepisni legi nasproti najbolj bogati predelov kontinenta, nasproti Nemčiji, Nizozemski, Belgiji in Franciji. S svojih oporišč more nadzorovati ves pomorski promet v tem predelu, ki je najbogatejši v Evropi, ker ima največ industrije in ker se tu javlja najbolj močno duh pojavnosti in dejavnosti. V mirnem času se je Anglija posluževala svojega

privilegiranega položaja, da je zagotovila svobodo na morju v tem predelu sveta. Vojnem času se je vedno posluževala tega položaja, da si je ohranila gospodstvo nad morjem, izvajala je blokado, s katero je vedno hotela preprečiti dovažanje sirovin in živeža v sovražnikovo deželo. Med svetovno vojno je Anglija to sredstvo uporabljala z največjim uspehom ter je Nemčijo prisilila, da je položila orožje.

Zato je Nemčija že dolgo premišljevala, kako bi bila temu orožju kos. S svojo pomorsko silo ne more izvesti direktne obrambe proti angleški pomorski sili, pač pa so ji dobrodošli otoki in pristanišča, v katerih se podmorice in vojne ladje lahko odpočijejo in založijo s kurivom in živežem. Pogled na zemljepisno karto kaže, da je Norveška gospodar nad eno stranjo Anglije. Če bi bila Norveška Angliji sovražna in bi imela močno vojno brodogradnjo, bi bila Anglija s te strani resno ogrožena.

Nemčija zaradi tega obrača oči proti zapadni obali Norveške. Ni tvegala vdora v ta predel Evrope, toda znala si je zagotoviti nekatere prednosti, ki bi ji sčasoma pridobile stvarno okupacijo te zemlje. Nemška vojna ladja »Deutschland« je priplula skozi norveške teritorialne vode na odprto morje. Ladja je srečala angleško trgovsko križarko »Rawalpindi«, ki se ni dala ugnati kar tako in je prisilila ladjo »Deutschland«, da se je poskušovala umakniti v nemško pristanišče. Tudi križarka »Graf von Spee« je prišla iz nemškega pristanišča preko norveških teritorialnih voda v ocean, a se ni več vrnila. Velika potniška ladja »Bremen« se je mo-

gla vrniti v Nemčijo samo s protekcijo, ki jo je uživala od Norveške. Preko norveških teritorialnih voda prevažajo železno rudo iz Švedske v Nemčijo. Razumljivo je, da se Norveška, kakor mnogi drugi nevturalci, boji Nemčije, toda s tem krši svojo nevturalnost in daje eni strani večje ugodnosti kot drugi. Enak je položaj kakor bi Belgija dovolila, da Nemci streljajo z njenega ozemlja na Francoze in Angleže, ne da bi zavezniki imeli pravico streljati na belgijska tla.

Ako sama Norveška ne more varovati svoje nevturalnosti, ne sme v zlo štetu zaveznikom, da smatrajo norveške teritorialne vode za del oceana, v katerem je vojna. Angleške pomorske patrle bodo na delu z večjim uspehom in nemške vojne ladje bodo manj pogosto prodirle v Atlantičnik in se bodo še redkeje vračale v nemška pristanišča. Tedaj bo Nemčija čutila, da jo drže zavezniki za grlo, ker se ne bo mogla več po tej poti zalagati s sirovinami in živežem.

V vidu je treba imeti tudi sovjetske načrte. Če se sovetjem posreči zavejati Finsko in prodreti do Narvika na Norveškem in če se sovjetski napori združijo z nemškimi v tem delu Evrope, je Anglija resno ogrožena od te strani. Rivaliteta med Nemci in sovjeti na Baltiku se bo izkazala v tem primeru kot postranska in nevažna zadeva, brž, ko bo Rusija dobila preko Norveške dohod od zapadnih morij. Skandinavski polotok je oblegan zdaj od vseh strani. Norveška je revolver, ki je naperjen proti srcu Anglije, angleški narod mora ugotoviti, ali ni krogla namenjena njemu.

ler (čelo), predstavlja zelo homogeno enoto, v kateri so si poedini instrumenti bolj ali manj enakovredni in so kot takšni tudi dosegli potrebno enotnost brez izstopanja enega ali drugega, kar bi omenjeno nujno enotnost le motilo. Tej tehnični enakovrednosti ustreza tudi muzikalna, razvidna iz interpretacije, ki je pokazala, da so vsi člani kvarteta ob individualnem in skupnem študiju izravnavali in pogledu dojemanja, razumevanja in občutenja poedinih skladb.

To je poleg tehnične pripomočilo tudi do vsebinsko-estetske izravnosti in s tem k izoblikovanju lepo zlate estetske celote. Tu pa tam so sicer nastale majhne tehnične motnje, vendar so sprito pravilnega gradnje muzikalne celote ostale ali neopazne ali pa nepomembne. Vsekakor je Ljubljanski kvartet tudi tokrat v polni meri izrazil svoj smisel za izvajanje komornih skladb in je potrdil, da predstavlja odlični komorni korpus, ki more najuspešneje vršiti svoje poslanstvo. Na poslednjem koncertu je najprej izvajal Mozartov »Kvartet« v B-duru, močno poglajbeno umetnino, ki zahteva tako vsebinskih kakor tehničnih fines, če naj izven v duhu skladateljeve zamisli; Ljubljanski kvartet je oboje izklesal zlasti v prvem (Allegro vivace assai), tretjem (Adagio) in četrtem stavku (Allegro assai), za katerimi tudi drugi stavek (Menuetto) ni mnogo zaostajal. Zlikov »Kvartet«, ki je bil druga točka programa, je pisan z izrazitim impresionističnim razpoloženjem in naslonjen na novo kompozicijsko tehniko; v njem je skladatelj izrazil vse močne in močne tehniške efekte, ki po svoji bravuroznosti in dobro premišljeni linioznosti vodijo k velikemu učinku. Zlikovemu kvartetu se pozna, da ga je pisal dober poznavalec komorne glasbe, zavoljo česar tehnična stran izrazito nadljudje vsebinsko, ki sama na sebi ne kaže nobenih posebnih svojih globin; v izvedbi pa je navedeni kvartet izredno učinkovit, gotovo vsi trije stavki (Andante sostenuto, Allegro con spirito, Andante pastorale, Presto e agitante), od katerih je drugi stavek vsebinsko še najmočnejši. Izvajalci so celotno skladbo prikazali v vzorni in verni izvedbi ter v njej temeljito uveljavili svoje sposobnosti. Končno so se izvajali Debussyjev »Kvartet« v g-molu (Animé et trës désidé, Assez vite, Andantino, Trës madéré — Trës mouvementé), poln tistih posebnosti, ki so skladbam francoskega impresionističnega mojstra lastne in zavoljo njih tako vabljive; to so mojstrsko barvanje zvokov, ki se prelivajo v najrazličnejših niansah, svetlo zvoneča in blesteča instrumentacija, nazorno muzikalno slikanje doživeti, v vsej pestrosti trdno si sledijo linije in fiksiranost celotne oblike. Debussyja ni lahko izvajati, če hočemo izvesti iz njegovih del vse nakazane lepote in tudi dokazljive tehnične težkote. Ljubljanski kvartet pa je zajež Debussyjev kvartet tako v vsebinskem kakor v tehnično-formalnem pogledu vsestranski pravilno in ga z močnim občutjem prellil v razgibano, izredno dojemljivo umetnino.

V splošnem moram reči, da je podal Ljubljanski kvartet svoj spored oblikovno precizno in muzikalno odlično pripravljeno ter nudi umetniški večer zelo lepe kvalitete, za kar so mu poslušalci izrazili svoje spontano priznanje. Žal je bil koncert razmeroma slabo obiskan, čeprav bi imelo občinstvo od njega svojevrstni estetski užitek in bi moglo v pogledu svoje glasbene izobrazbe marsikaj pridobiti. In še nekaj naj

omenim, kar sicer ne spada v okvir koncertne recenzije: poslušalci naj se odvadijo ploskanja med posameznimi stavki te ali one skladbe, ker namreč pred koncem skladbe ni prav nič na mestu, koncentriranega poslušalca zelo moti in mu ovira sintetično vezanje progresivne muzikalne gradnje od stavkov do muzikalne celote. —

Uvedba bencinskih nakaznic in industrija

Ob priliki razdelitve bencinskih kart se je pojavilo precejšnje nezadovoljstvo, zlasti pri onih industrijskih podjetjih, ki imajo organizirano svojo prodajo po večjem številu trgovskih potnikov. Upravičeno nezadovoljstvo pa se je pojavilo tudi med lastniki tovornih avtomobilov, katerim so se dodelile povsem nezadostne količine. Zveza industrijev za dravo banovino je na te nedostatke opozorila pristojna mesta in Beogradu ter zahtevala, da se stvar nujno in pravilno uredi. Kakor znano, je kategorizacija lastnikov motornih vozil, ki je merodajna za količino bencinske mešanice, ki se odredi za posamezno vozilo, toplot izvedla Uprava državnih monopolov. Lastniki motornih vozil so morali že decembra lanskega leta vložiti zadevne prijave s točnimi podatki. Pričakovalo se je, da se bodo bencinske karte izdale že meseca januarja, pa se je stvar vedno z nova zavlačevala, češ da se morajo podatki, katere so predložili lastniki motornih vozil, preveriti in podrobno proučiti. Pri tem pa je izšlo, da se je to delo izvršilo prilično površno. Ugotovljeni so slučaj, ko so se za povsem enake vrste avtomobilov dodelile različne količine bencina. Med interesi je tudi razširjeno prepričanje, da se ni v vseh uravnih področjih države uporabila enaka mera. Skrajni čas bi bil, da se kategoriziranje lastnikov motornih vozil radi dodelitve bencinske mešanice izroči bankam upravam, kakor je to končno predvideno tudi v Težkoče glede preskrbe naše države s tekočim gorivom prav gotovo niso tolikšne, da bi se morala uporaba bencina v poslovanju, t. j. v produktivne svrhe, v takšni meri omejiti, kakor je to storila Uprava državnih monopolov. Zahteva naših gospodarstvenikov je, da se vsaki banovini pravično dodeli odgovarjajoča količina tekočega goriva, razdelitev na lastnike motornih vozil pa da se prepusti banki oblasti.

8 filmskega platna

Kino Matica: Nevesti ljubinec. Nemška filmska burka z Moserjem, ki smo se ga že preobdelali, in z znano nemško filmsko garnituro, ki jo vedno srečamo z Moserjem. Režirar je film razmeroma spretno in vsebuje nekaj prav posebnih komičnih prizorov, ob katerih se publika nasmehne, sicer pa nič posebnega, nič originalnega, še celo pa nič genialnega, pač pa mnogo primitivnosti v komiki in v zapletljajih ter v vsebini.

Kino Union: 60 slavnih let. Ze črno-beli film o življenju angleške kraljice Viktorije nam je bil všeč. V tem filmu v naravnih barvah z Ano Neagle in Adolfom Wohlbrückom pa je mnogo novih in spopolnjenih prizorov, ki jih v črno-belem filmu ni bilo. V vrsti biografskih filmov prav presrečno, lepo in zanimivo delo.

Jesenice in jeseniško delavstvo

Vedno močnejša gospodarska povezanost gorenjskih vasi z industrijskim revirjem

Jesenice, 5. marca
Vsi vlaki, ki prihajajo na Jesenice in odhajajo z Jesenic zjutraj, opoldne in zvečer, so vedno močno zasedeni z delavstvom, ki prihaja v revir na delo iz bližnjih a tudi daljnjih gorenjskih vasi.

Oni dan sem šel po opravkih v Zg. Goro. Osební vlak, ki vozi proti Bledu nekako ob 14.20, je bil nabito poln delavcev, ki so se vračali z Jesenic nazaj na svoje domove. Na postaji Podhom je iz vlaka izstopilo nešteto krepkih fantov in moč, ki so kakor v procesiji šli skozi vas in se kmalu porazgubili v prelepih gorjanskih vaseh in samotnih gorskih naseljih. Ostale delavce pa je vlak potegnil tja v blejsko kotlino in babinjo, do dolino, kjer so se kmalu razšli po bližnjih in daljnjih vaseh.

Približno toliko delavcev se vsak dan vozi z vlaki proti Kranju in Planici. Na vsaki postaji vstopa ali izstopa mnogo mladih ljudi, ki si v železarnah na Jesenicah ali na Javorniku služijo svoj vsakdanji kruh. Mnogo delavcev pa se poslužuje avtobusov, ki vozijo na Dovje in na Mojstrano ter proti Radovljici.

Osební vlaki, ki prihajajo na Jesenice, bruhajo iz sebe nešteto delavcev. Osebito zjutraj in ob 14.35 se vsiljuje iz kolodvoza goste množice delavcev, ki v dolgih vrstah hite proti tovarni. Vsem se silno mudi. To je prava tekma v peš-hoji. Vlaki itak prihajajo nekaj minut prepozno, včasih tudi z zamudo, disciplina v tovarni pa je taka, kakor v vojski.

Tako je življenje na Jesenicah danes, in kakšno je bilo pred desetletji?

Jedro delavstva Kranjske industrijske družbe na Jesenicah in na Javorniku se po večini rekrutira iz sinov rudarjev, fužinarjev in plavžarjev, ki so pred davnimi leti delali v rudokopih, fužinah in plavžih po Gorenjskem, iz katerih se je pred 70 leti sestavila velika železarska industrija, ki igra v gospodarstvu Slovenije pomembno vlogo.

Pred desetletji je prišlo na Jesenice mnogo delavcev iz koroških in zgornje-štajerskih železarn. Ti so se dobro uveljavili v obratih, kot valjači, žičarji in žebjarji. Te vrste dela se podedujejo iz pokolenja v pokolenje. Za očeti so za isto delo prišli sinovi in vnuki, ki so podedovali tudi hišice svojih staršev in nekaj zemlje okoli njih. Zelo redki so bili delavci, ki so se priženili na kako podeželsko domačijo, a tudi ti so skoraj vsi ostali v revirju, ki jih je bilo pritegnilo nase, kakor zemlja, na kateri niso zrasli. Nasprotno, visoki tovarniški dimniki so kot magnet vleкли številne kmetijske

fante in može pod svoje okrilje tudi iz daljnjih vasi.

Tako so se začele množiti vrste delavcev, ki tu niso imeli zemlje, ne svoicv in ne domov. Kajzarski fantje, ki so bili na hrani pri delavskih družinah, so se ženili z delavskimi dekletji. Delavske hišice so postale pretesne za naraščaj in treba je bilo postaviti nove v bližnjem okolišu. Tako je začelo rasti število delavskih domov in število delavcev z dežele, ki so se kmalu stopili z izrazito delavskim življenjem. Skoraj vsak sin tovarniškega delavca je v tistih časih po dokončani osnovni šoli skoraj avtomatično dobil delo v tovarni.

Velika gospodarska kriza, ki se je pojavila pred osmimi leti, pa je ves sistem zaposlitve domačih delovnih moči obrnila na slabše. Sprmoč hudega padanja cen kmetijskih pridelkov se kmetom ni več izplačalo obdelovati zemlje, zato so tem močnejše pričeli pritiskati v tovarne. Zaradi močnega padanja kupne moči je moral marsikateri trgovec in obrtnik odpuštili svoje pomočnike, ki so se znašli na cesti in se končno zatekli v železarne.

Za sprejem v tovarno so se potegovali trgovski in obrtni pomočniki, šoferji, študentje, trgovci, gostilničarji, obrtniki, odpušeni državni in zasebni uradniki in kmetje s trdnih domačij, ki težko shajajo brez najetih delovnih moči.

V zadnjih letih pa se je pritisk delavskih sil z izven tako znanega naturaliziranega industrijskega delavstva še bolj ojačil. Sprejetih je bilo lepo število vseh močnejših strok in poklicev, v prvi vrsti profesionalistov, a tudi mnogo kmetijskih fantov in moč iz raznih krajev Slovenije.

Jesenice so postale gospodarsko središče visoke Gorenjske. Skoraj polovica prebivalstva radovljiškega okraja ima pri Kranjski industrijski družbi svoj vsakdanji kruh. Tu pa niso vsi vsteti številni trgovci, obrtniki, lesni industriji, kmetovalci in razni dobavitelji iz široke pokrajine, čijih eksistenca je v precejšnji meri odvisna od tega velikega podjetja.

Jesenice so postale čili neštetihi, ki jih domača gruda ne more več dostojno preživeti. Žal pa ena sama industrija ne more zaposliti vseh delovnih sil z dežele, ki si hočejo tu urediti samostojno družinsko ognjišče.

Ta dejstva ponovno potrjujejo, kako zelo je Slovenija navezana na industrijo, brez katere dandanes skoraj ne more živeti.

Vsi, ki smo na trdih jeseniških tleh zrasli, vsi, ki hočemo dobro sebi in drugim, želimo iskreno, da bi vsaj tako, kot je da-

nes — tudi ostalo in da bi tudi v bodoče na Jesenice prihajali nabito polni vlaki delavcev vsak dan, vsako jutro, vsak opoldan in večer.

M. S.

Koncert ljubljanskega kvarteta

Ljubljana, 4. marca.
Komorna glasba, svoj čas tako priljubljena oblika glasbenega udejstvovanja, je v zadnjih časih zal stopila v ozadje; čeprav more po svoji sestavi in po visoki kvaliteti mnogih komornih skladb temeljito odprati pogled v estetske lepote in globine v estetski močno združevanje poedinih instrumentov in v njihove široke izraževalne možnosti. Tudi pri nas jo slišimo le redko in to večinoma od Ljubljanskega kvarteta ali kvarteta konservatoristov. V petek se nam je po daljšem presledku spet predstavil že priznani Ljubljanski kvartet in to pot izvajal tri skladbe Debussyja, Zike in Mozarta, od katerih smo menda že ob prvi skladbi imeli priliko slišati od istega korpusa.

Ljubljanski kvartet, ki ga tvorijo Leon Pfeiffer (I. violina), Fran Stanič (II. violina), Vinko Šušteršič (viola) in Gustav Mül-

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklci, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

MALI OGLASI

»Slov. Narod«
tma
sigurna aspeh!

ZA VSAKO PRILIKO
najboljša in najcenejša oblačila
si nabavite pri
PRESKER
Sv. Petra cesta 14.

KLIŠEJE

ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

TRAJNO ONDULACIJO

s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah Vam napravi z najnovejšim aparatom za ceno din 50.— »Salon Meriak«, Sv. Petra c. 76. 320

Inserirajte v »Slov. Narod«!

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

VINOGRAD

prodam nad 20 arov z zidanico, oddaljen 20 minut od postaje St. Janž, Dolenjska. — Nasad žlahten mlad. Ponudbe: Repovž Jože, Koluderja, pošta St. Janž, Dolenjsko. 726

VSAKOVRSNO POHISTVO

se vedno po starih cenah dobavi v moderni in solidni izdelavi trvdka »Oprava«, Celovška 50. Sprejemajo se naročila 6. L.

OREHOVA JEDRCA

sortiran cvetlični med in medicinske dobite najceneje v MEDARNI
Ljubljana, Zidovska ul. 6. 501

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

FOLSTABILNO

LOKOMOTIVO
v dobrem stanju, 60 — 100 ks iščem za bačko tovarno kopolje. Natančne ponudbe z navedbo krajne cene, vseh podatkov, širine, višine in dolžine trvdki Julije Frank, Novi Sad, poštni predal 31. 725

Raznašalca (ko)

kolesarja za šišenski okraj do remize takoj sprejmemo. V poštev pridejo doma iz navedenega kraja. Zglašite se v sredo 6. marca ob 1/2. uri pop. v upravi »Slov. Narod«.

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

Bertranda je pa vendarle nenadoma začutila očitke vesti zaradi vsega, kar je bila doživela v zadnji kratki uri, kar je izpovedala in čutila. Strah jo je obšel. Odsila je tako hitro, da ji je Gilbert komaj še zaklical: zbogom.

Na obali se je ozrla, da bi ga še enkrat videla. Princ ji je poslal z roko poljub. Zasmejala se mu je koketno in izginila na ovinku ceste.

Princ si je zasenčil oči, da bi bolje videl dražestno dekle.

Zares si krasna, dušica moja... Vendar si pa samo senca... A jaz bom imel resničnost, — je zamrmral sam pri sebi.

Ta misel na zanimive doživljaje ga je opozorila na prvo taktično dolžnost, da bi ne pustil dolgo čakati nase očeta lepe Micheline, ki sta ga njena lepota in bogastvo oamajljala. Gilbert je pospešil korake in prispel v krčmo, kjer je še imel toliko časa, da je mogel dati osedlati svojega konja, ko se je pojavil markiz.

Mladenič je takoj opazil, da je obraz njegovega gostitelja nekam nenavadno mračen. Renaud je bil menda pravkar zvedel, da je njegova mlada varovanka odletela iz kletke in da noče obleči redovniške halje. Toda zakaj neki ga je mogla vsa ta nerodna zadeva toliko vznemirjati, če ni bil med njim in Bertrando tiste tajne vezi, o kateri si je bil spredel tko zanimivo predstavo, žal tako hitro razblinjeno v nič po deklinih izpovedbah?

Ko sta znova krenila na pot, je Gilbert začutil, da mora kakorkoli prekiniti Valcorov trdovraten molk. Ker Renauda ni mikalo govoriti, je moral hočeš nočeš sam navezati pogovor. Kako da je dal dekletu častno besedo v zadevi njene tajne? Res, ni se dobro spominjal. Kaj dajemo ženskam in otrokom včasih tudi častne besede? Mar ni to smešno? In pa — mar bo s svojo izjavo povedal kaj novega človeku, ki se pravkar vrača od Bertrandinu rodine in ki ve gotovo več o vsem, nego on sam?

Gairance se je tedaj naenkrat na ves glas zasmeljal in z glasom, ki je izdajal gotov namen, je vprašal:

— Povejte mi, prosim, dragi markiz, ali bi ne presenetilo gospe de Valcor, če bi slučajno srečala v tem kraju dekleta, ki je podobno gospodični Micheline kakor njena lastna sestra?

— Kako to? — je vprašal Renaud in ošinil svojega spremljevalca z ostrim pogledom.

— No, da... Zgodilo se mi je, da sem slučajno srečal pri razvalinah opatije mlado, dražestno kmetico, čudovito podobno gospodični de Valcor.

— Pa menda niste celo govorili z njo? — je vpra-

šal markiz živahno.

— Čemu ta strogi glas? — se je pošalil princ. Kaj mislite, da bi bil zmogel srečati tako mlado kmetko lepoticino in jo vprašati samo, kam vodi pot ali voščiti ji dobro jutro?

— Oh, dragi prijatelj, — je odgovoril Renaud, ki se je v trenutku obvladal, ni pa izpremenil svojega strogega glasu: Prosim vas, ne govorite tako lahko miselno in površno o dekletu, ki je vredno vsega spoštovanja, o čemer bi mogel in hotel prepričati vsakogar, kdor bi o tem le malo dvomil.

— Oh, oh... je zamrmral Gairance.

— Razumem vas, — je dejal Valcor. — Zanimanje, ki ga izkazujej tem rodinici, kakor tudi velika, malone čudežna podobnost dekleta, bi vas lahko zapeljala k dvomnim opazkam, ki jih imate tako radi. Toda omenjam že vnaprej, da bi se motili, kar si bom dovolil takoj utemeljiti. Sicer pa samo še besedič: tudi če bi bila ta dvomnost slučajno utemeljena, verjemite, da bi si jaz nikoli ne dovolil podobnega postopka, kajti v tej obliki bi bil žalitev markize de Valcor.

— Oh, saj sem se šalil. Moje najgloblje spoštovanje gospej markizi.

— Verjemite mi, dragi moj, — je nadaljeval Renaud, ki je bil prekinil njegove besede z nasmehom, v katerem je bilo nekaj ironičnega zadoščenja za to, da se lahko malo naslaja nad princovo zadrego, — vedite vsaj to, kar ve zadnji ribič na tej obali, to, za kar mi je priča vsa okolica in kar se da lahko ugotoviti tudi v uradni matriki: Bertranda Gaelova je bila rojena šele tri leta potem, ko sem zapustil

Evropo. Ko sem se po dolgi odsotnosti vrnil, je bila stara že dve leti. Približno v tem času sem se tudi oženil. Moja hči je torej skoraj tri leta mlajša od dekleta, o katerem govoriva.

— Nič bi tega ne mislil, — je pripomnil Gilbert.

— Zdelo bi se skoraj, da sta enako stari...

— To je res. Toda med osemnajstimi in enaindvajsetim letom se človek kaj lahko zmoti. Sicer je pa tudi preprosta Bertrandinova vzgoja v bretonskem samostanu dobro vplivala na ohranitev in podaljšanje njenih otroških let.

Princ de Villingen je nekaj časa nekam v zadregi molčal. V njegovih očeh tajna še ni bila pojasnjena. In pri najboljši volji se ni mogel otresti misli, da je to res nekaj skrivnostnega.

— No torej, moj dragi markiz, morda mi boste oprostili moje zlobno sumničanje. Sicer pa ni bilo to za vas nič žaljivega.

Renaud se je nasmešnil in bil je zopet dobre volje. — Bože moj, kaj za to! Če človek ne pozna dejstev in točnih datumov, o katerih niste mogli imeti niti pojma, je podobno sumničanje povsem naravno. Čudovita podobnost mlade kmetice in gospodične de Valcor bi bila zares nekaj fantastičnega, če bi ne imeli slučajno vzroka, ki to povsem naravno utemeljuje z gotovo vrsto atavizma. Če jamčim za lastno neoporečnost v tem primeru, ne morem niti najmanj jamčiti za kaj podobnega pri svojih prednikih. Morda se je kateri izmed mojih galantnih pradedov nekoliko globlje zagledal v oči te ali one lepe gospe Gaelove.